

KOVA

KOVOJ
TU LAYSI
SAVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros [savaitinis] laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams	„	2.00
pusmečiui	„	1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 41

Philadelphia, Pa. 18 Spalių (October) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Ka darys draugija be kapitalistu.

SOCIJALISTIŠKŲ doktrinų priešininkai tvirtina, buk be kapitalistų draugija apsieiti negali, nes kas, ėsą, duos darbininkams užsiėmimą, kas pastatys pabirkus, kas nuties geležinkelius, keno kaštais, jei kapitalistų nebutų? Ir teip šnekančių yra ne vien iš kapitalistų šalininkų, bet ir daugelis ir tų pačių darbininkų, nesirupinar.čių savo reikalus pažinti. Jeigu jie mėgintų daugiau pamislyti, apsvarstyti, tada jie lengvai galėtų suprasti, kad kapitalistai ne tikrai jokios draugijai naudos neatneša, bet da ją vargais ir bėdoms apteikia.

Kas pastato pabirkus? Kas juose dirba? Kas geležinkelius nutiesia? Kas vagonus padaro? Kas laukus apdirba? Kas landžioja po gilius urvus ir tamsius požeminius urvus, kad iš tenai išnešti visokius gamtos turtus, kaip tai: anglis, geležis, sidabrą, auksą ir tt.? Ar kapitalistai? Ne; tik skurdžiai, tik darbininkai. Kam—gi tad tie kapitalistai reikalingi? Ar kad svetimu kruvinu prakaitu pasinaudotų ir jo vaisiais savo kišenių milijonais pripildytų? Jeigu teip, tai

kokia gi iš to nauda visai draugijai? Na, pasakysite, kapitalistai juk suteikia kapitalus, be kurių negalima nė pabirkų pastatyti, nė geležinkelių nutiesti, nė nieko. Be to kapitalistai yra sumanūs, moka vesti visokius pramoniskų užvedimų reikalus, prie ko darbininkai neturi nė atsakančio sumanumo, nė gabumo, kadangi nėra tam mokinęsi ir tt.

Bet neužmirškime, kad kapitalus vien darbininkai sutveria, o kapitalistai tik juos prisisavina. Kad kapitalistai būtų per daug sumanūs, tai vargiai kas tam įtikės; apskritai imant, kas—žin, ar rasime kapitalistą sumanesnį už darbininką. Gali but greičiau rasime pirmutinį žemiau stovintį sumanume, už pastarąjį, kadangi geras darbo nuveikimas butinai reikalauja sumanumo ir gabumo, o pinigų blaškyti ir pertekliuje gyventi bile kvailys pataikys.

Apiplėšinėti žmones ir prisisavinti kitų truso vaisius teipgi reikalinga ne didelė išmintis; tam reikalinga tik sąžiniškumo stoka, jausmų stoka, teisingumo stoka. Daug, daug randasi žmonių ne tikrai pamokintų, bet ir labai mokintų,

kurie didžiausiam varge gyvena, užtat, kad nenori savo mokslą panaudoti ant aliuimo ir išnaudojimo savo artimo. Kaipgi daug garsių išradėjų badu numirė, o ne vienas kapitalistų, vos skaityt ir rašyt mokėdamas, milijonus susikrauna vien per tai, kad tuos kitų išradimus panaudoja žmonių alinimui. Ne patys kapitalistai teipgi veda visokių «savo» pramonių, užvedimų ir įstaigų reikalus, nes jei jie patys tai vestų, tai neturėtų nė valandėlės liuso laiko praleisti lėbavimais. Visus tokius užvedimų reikalus veda visoki užveidėtojai, direktoriai, formanai ir tt. Ir, jeigu nebutų kapitalistų, ar darbininkai nepataikytų išsirikinti iš savo tarpo gabesnius, kurie tuos reikalus vestų, bet kuriems darbininkai nepavelytų turėt jokios ant savęs valdžios ir palaikydami savo tiesas umai prašalintų nuo užveidžos tokius, kurie neatsakančiais pasirodytų? Be abejonės, viską tą darbininkai įstengtų padaryti.

Bet socialistiškame draugijos surėdyme — kas yra mūsų idealu ir kas turės įvykti gal visai jau netolimoje ateityje, — darbininkai nereikalauja jokių ant savęs «bosų», nė užveidėtojų, kadangi jie visi bus apšviesti, iš visų pusių apsipazinę su savo reikalais, su darbu, kuriam bus atsidavę, su reikalais visos draugijos, ir su žmogaus pareiga. Neskauda mums galvą apie tai, ką darys žmonės be kapitalistų. Tegul geriau ponai kapitalistai mislina, ką jie veiktų, jeigu ant syk visų darbininkų netektų. Turėtų nabagai arba badu išstiepti, arba paprastai dirbti, taigi darbininkais pastoti. Tas tai jų ir laukia mūsų ideališkoje draugijoje — socialistiškame surėdyme. Tik tai mums reikia atverti akis ir pamatyti, kuom mes esam. Mes esam žmonės, todėl reikia stoti su žmonėmis, kurie nori vergiją išgriauti, o ne su tais, kurie mus pergalejo ir pavergė.

K. Daugis.

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA SEPTINTA.

6. Ekonomiškoji kova.

(Taša).

Aš visai ne noriu tuomi aiškint, kad darbininkai neturi tiesos daryti streikų, arba kad streikai greitu laiku neteks jokios vertės, kaip organizuoto proletarijato kovos pragumas. Proletarijatas (darbininkai) visada turi tiesą kovot už savo padėjimo pagerinimą, bet jis teipgi visados privalo nuosekliai apsvarstyti, ar galima tokiu kovos įrankiu tuo ir tuo laiku pasiekti užduotą tikslą. Labai pamokinanči šitame dalyke paskutinė oficiališka atskaita, Austrijos vaisbos ministerijos išleista, apie streikus ir pabirkantų pabirkų uždarymus (lokantus) 1896 m. Toje atskaitoje matyt, kad 1896 metais buvo išviso 294 streikai per 620,001 dirbamą dieną, kas lyginosi sumai suviršum 700 tūkstančių guldenų. Tomis aukomis buvo nupirtas visiškas laimėjimas tik 64-iuose atsitikimuose, dalimis laimėta 107 atsitikimuose, o 123 atsitikimuose streikai pasibaigė visišku nepasisekimu. Toliau pasirodo, kad streikai ilgai besitęsianti, atsitinka vis tankiaus ir tankiaus, o tas prirodo, kad darbdavių pasipriešinimo spėka vis auga didyn. 1894 metais tik 9-ni suviršum (9,44) procentai visų streikų

tesėsi suviršum 30 dienų. 1895 m. tokių streikų skaičius pasiekė jau su viršum 15 (15,13) proc., o 1896 m. — 16,34 procentus. Toliau, kaip matyt iš tos atskaitos, pilnai pasiseka streikai tik tai su mažu dalyvaujančiųjų skaičium ir tik tenai, kur streikuoja visi tos pačios darbvedystės darbininkai, ir kad apsiginamieji streikai pasiseka tankiau, negu užpuolamieji streikai*). Iš to, kas čia sakyta, aišku, kad su tuo abypusiai aštriu ginklu reikia apsieiti labai atsargiai, ir kad labai neišmintingas daiktas žiūrėti į streiką, kaip į vienatinį įrankį proletarijato organizacijai ir darbavedžių numalšinimui. Mūsų draugai, gerai žinantieji profesionališką darbininkų judėjimą, priėjo prie to išvedimo, kad streikų dauguma nepasisekdavo dėlto, kad streikininkai statydavo neišpildomus reikalavimus. Bet iš kitos pusės būva, suprantama, toki atsitikimai, kada streikas neišvengtinai ir turi būt vartojamos visos priemonės, kad jis būtų privestas iki galui. Tas, kas aukščiau pasakytas, jokiū būdu, suprantama, neišlešiuoja to, kad mes turim reikalau kuo-plačiausios susidraugavimų laisvės.

Taigi, pirmas mūsų reikalavimas, be ko mes negalime vesti ekonomiškios kovos, yra koalicijų (susidraugavimų) laisvė. Kitas mūsų reikalavimas tai — darbo laiko sutrumpinimas, ir įsekmui mes šiandien reikalaujam, kad darbo diena nebūtų ilgesnė, kaip 8 valandos, mes reikalaujam *maximum* aštuonių valandų darbo dienos.

Šita maksimališka darbo diena reikalinga darbininkui kaip palaikymui jo fiziškos spėkos, — nes juo jis trumpiau dirba, juo turi daugiau laiko pasilsinti, — teip ir dvasiškam jo išsilavinimui: turėdamas daugiau laiko, jis galės šio-to pasimokint. Toliau ji reikalinga darbininkų organizacijai (susivienijimui): žmonės, padirbę per dieną 12, 14 ir net 16 valandų, negali lankytis susirinkimuose, rištis į sąjungas, kad, teip sakant, doriškai apsiginkluotų priešais savo priešą ekomiškamjam lauke.

Ką aš kalbu apie 12-kos, 14 ar 16-kos valandų darbo dieną, tai tas nėra koks teoretiškas pavyzdis. Yra nemažai išdirbysčių, kur, ištikrųjų, dirba tiek laiko.

Teip, pavyzdžiui, visuose smulkiuose amatuose dirba tikrai po 14 ir 16 valandų per dieną. Prieš nedėldienius, prieš šventes dirba be pertraukos 36 ir net 48 valandas. Geležinkelių tarnautojai dirba 18, 20 ir net 24 valandas, o tankiai jiems tenka dirbti po 40, 50 ir net 60 valandų be pertraukos. Man žinomas net toks atsitikimas, kad vėžių nutaisytojas išdirbo prie daikto 120 valandų. Kokios pasekmės tokio ilgo darbo laiko, parodo tai šitas atsitikimas: vargšas vėžininkas užmigo ir dėlto atsitiko traukinio susimušimas. Keletas metų atgal jūs galėjote skaityt laikraščiuose apie kitą traukinio susimušimą, kuris buvo perkraatinėjamas teisme, ir toje byloje specialistai, — sanitariški gydytojai ir universiteto profesoriai, — nurodinėjo, kad perdaug ilga darbo diena vodingai atsiliepia ant smegenų veikimo ir abelnai nusilpnina žmogų.

Trumpregiai darbvedžiai visomis įiegomis kovojo ir kovoja priešais aštuonių valandų darbo dienos įvedimą, privesdami priešais tą pačius nenuovokius prirodymus. Bet ką gali prirodyti jų privadžiojimai? Italų fiziologas, profesorius Mosso, stačiai patyrimais prirodė, kad mūsų raumenise ir nervuose (dirksniuose) pririnkę tamtikra energijos dauguma, ir jeigu mes, dirbdami perdaug, išieikvojam perdaug energijos, tai tas vodingai atsiliepia ant mūsų sveikatos. Anglijos darboapsiėmėjai, kalbėdami priešais dienos darbo sutrumpinimą ant vienos valandos, sakė, kad įsekmui tą paskatinę valandą yra uždirbamas jų pelnas. Bet kaip parodo bandymas, ištikrųjų, visai tas neteisybė; geriausia dirbama pirmasias darbo valandas; darbas išeina geresnis, saikesnis, tikresnis, dėlto, kad visi darbininko jausmai da nesuilpnėję. Juk ir nelaimingų atsitikimų skaičius pirmomis darbo valandomis mažesnis, negu pa-

* Apsiginamieji streikai, — kada darbininkai meta darbą, jeigu pabirkantai numazina jiems uždarius, liepia ilgiau dirbt; užpuolamieji streikai, — kada darbininkai streikuoja, reikalaudami didesnio uždario, trumpesni darbo dienos ir tt. Vertikas.

skutinėms. Toliau, bandymai su dešimtvalande darbo diena Anglijoje ir Amerikoje prirodė, kad trumpesnėje darbo dienoje darbas visą laiką eina kur-kas geriau, ir kad ilga darbo diena yra tuščias apsigandinėjimas: ilgos darbo dienos laike darbininkai nuvargę patys sau padarydavo pertraukas, ko jie nedaro esant trumpai darbo dienai. Toliau bandymas visose šaliose prirodė, kad darbo dienos sutrumpinimas priveda ne prie sumažinimo išdarbingumo, kaip tai tvirtina ponai pabirkantai, teip drebanti už savo pelną, o prie jo padidinimo ir paplatinimo. Teip, pavyzdžiui, Massachusettse, Amerikoje, sutrumpinus darbo dieną dviem valandom vienam perkelių pabrūke, išdarbingumas pakilo nuo 90,000 iki 120,000 jardų per savaitę, o kitas pabrūkas Lowelle praneša, kad sutrumpinus darbo dieną trimis valandomis, jo išdarbingumas pasididino daugiau kaip puse milijono dolerių, o darbininko uždąrbis pakilo 5.7 procentais. Pažiūrėkim kokios buvo darbo dienos sutrumpinimo pasekmės Anglijoje. Pirmais penkeriais metais po to (1850-55) likos atidengta 570 naujų pabrūkų su 14,389 arklio pajiegomis, o 226 se-nuose pabrūkuose prisidėjo 5,977 arklio pajiegos, ir tik 177 pabrūkai su 3,788 arklio pajiegomis liko uždaryti, paskutinynis apsi-reiškimas nē kiek negali nustebinti kapitalizmo gądynėje ir visai jis ne darbo dienos sutrumpinimu iššauktas. Vienuolikos valandų maksimališkos darbo dienos įvedimas Austrijoje teipgi privedė prie išdarbystės padidinimo ir jos kokybės pagerinimo. Ir matote jųs, kaip meluoja pabirkantai, kada jie sako, kad aštuonvalandės darbo dienos įvedimas suardysiąs pramonę. Kai kada tie ponai teisi-na save užsienio konkurencija (lenktyne), ir jau vieton reikalauti nacionališkos darbo apsaugos, kalba apie tarptautišką jo apsaugą. Bet atsakant ant tų žodžių męs galime nurodyt, pavyzdžiui, Ameriką. Tarp dviejų Šiaurinės Amerikos valstybių, Massachusetts ir Connecticut'o, užsidėgė kova už vieną darbo rinką. Po to, kaip pirmoje valstybėje liko sutrumpinta darbo diena dviem valandom, viršus buvo jos pusėje. Iš to matyt, kad dalykas stovi visai kitaip: darbo dieną sutrumpinus, pasididina tos šalies galė išlaikyt lenktynes su kitoms šalimis.

(Toliaus bus).

Atminkite laisvės naikintojus!

RUGSĖJO 22 d. yra tai ta diena, kuri mums darbininkams turi pasilikti amžinai atmintyje ir mūsų kalendoriuje raudonomis raidėmis turi būti užrašyta...

Yra tai diena, kurioje mūsų priešai pasirodė, kaip jiems pavojingas darbininkų solidariskumas.

Tą dieną kunigas J. Kaulakis su pagelba policijos užpuolė ant mūsų darbininkiškų laikraščių, išleidžiamų už susivienijusių darbininkų suaukautus grašius.

Ar neįstabi ta diena bus jums «laisvos Amerikos» piliečiai, kada tie du darbininkų laikraščiai, «Žarija» ir «Kova», tapo paimti ir laikomi per tris dienas policijos arešte!

Ar tik už šitokią laisvę kariaudamas su Didžiąja Britanija Jurgis Washingtonas vedė per kelias dešimtis mylių savo žmones, nuo kurių kraujo raudonavo Delavarės upės snieguoti krantai, ant kurių guli šiandian miestas Philadelphia?! Ar tik dėl to tie žmonės neturėdami žmoniškos drapanos, maisto, nē pastogės, žiemos laike spaudžiami bado ir šalčio, privertė Anglijos generolą Howe, kuris laikė save nepergalimu, siūlyti jiems maisto, drapaną ir pastogę, kad tik jie paliautų prieš jį kariavę?!

Argi tik dėl tokios laisvės Nathan Hale sakė: «Aš gailiuosi, kad tik vieną gyvastį turiu paguldyti už savo kraštą?!

Crispus Attucks'as 1770 m. Britanijos karių nužudytas Bo-

stone, mirdamas apkrikštijo laisvę savo krauju — šaukė: «Eikšiąkit, vaikinai, atlikim savo mirtį!»

Ar tik už tokią laisvę Patrick Henry šaukė «Duokit man laisvę ar mirtį» — vieną iš dviejų?!

Argi tik tik už tokią laisvę William Lloyd Garrison davėsi kankinti ir valkioti gatvėmis, Bostono mieste?!

John Brown, kuris 1859 m. tapo pakartas už sukėlimą negrų, eidamas ant kartuvių šaukė: «Mirtis juodosios vergystės».

Mikolas Divine 1899 m. tapo nukankintas laike didžiojo streiko teip vadinamo «Bull Penn», Wardnere, Idaho valstijoje; mirdamas kalėjime pakėlė galvą, pasirėmęs ant alkūnės, gergždžiančiu balsu pratarė į savo kalėjimo draugus: «Šitie žmogžudos yra susivieniję, bet nesitaikykit su jais ir nepasirašykit», galvą padėjęs ir numirė. «Balsuokit už visuomeniškąją dirbtuvių ir kasyklų nuosavybę; tik apgavikų luomai nepasirašykit».

Garsus laisvės mylėtojas Wendell Phillips teip pasakė: «Ateitų ta diena, kada jo vaikai gėdytųsi prisipažinti esą jojo, jeigu jis nieko neveiktų»...

Ar nėra gėda mums šiandien, jeigu męs gyvendami jau iškovotoj laisvę, leidžiam keletui savo priešų mindžioti po kojų laisvės tiesas, leidžiam jiems visokiais būdais save išnaudoti, kaip medgiškai, teip ir protiškai? Davėmės męs jiems tiek išnaudoti, kad jau ne gana to, ką jie daro mums įstatymus, ne gana to, ką jie mums paskyrė darbus tiktai tokius, kokius jie nori, o ne kokius męs norime, ne gana to, ką jie mums paskyrė dienas, kurias turime dirbti, o kurias švesti, ne gana to, ką mums yra leista gyventi tiktai ten, kur mūsų valdonai nori, o ne kur mums patinka, ne gana to, ką jie mums paskyrė kokias dienas turime valgyti ir kurias pasninkauti, — bet jau ikitol jie priėjo, kad išdrįsta mums pasakyti, ką męs turime skaityti; ką męs galime spaudžinti, pardavinėti! Skaityti tiktai turime tokius raštus, kokius mums leidžia dvasiški vadovai ir politiški valdonai, o už nepaklausimą jie mus areštuoja ir grūdžia į kalėjimą!

Socijalistų persekiojimas didinasi, Jungtinėse Valstybėse. Pakol nebuvo visai socijalistų partijos ir, jai atsiradus, pakol da buvo visai maža, Amerikos valdonai nematė pavojaus. Įstatymai apie «žodžio ir spaudos liuosybę» buvo užlaikomi didžiausioj guodonėj. Vėliaus, pradėjus socijalistų partijai augti skaitliu je balsų ir platinis jųjų literatūrai, valdonai pamatė, kad jiems gali prisieiti riestai, pradėjo laužyti laisvės įstatymus ir persekioti kiekvieną laisvės mylėtoją.

Užtenka paminėti tiktai šių metų svarbesnius atsitikimus, kiek socijalistams agitatoriams reikėjo nukentėti: Rugpiūčio 10 d. New Yorke už susirinkimą ir prakalbas ant kampo gatvės tapo areštuota vienas po kitam devyni kaibėtojai; rugpiūčio 12 d. San Francisco, Cal., drg. McDevit ir daugelis kitų tapo areštuoti už pardavinėjimą knygelės «The Open Shop», parašytos Clarence Darrovo (advokato, kuris gynė Haywoodą jo byloje); rugsėjo 11 d. drg. B. Moore už prakalbos sakymą ant gatvės tapo areštuota Minneapolis, Minn.; tolesniam «tvarkos» užlaikymui, policijos viršininkas išleido uždraudžiantį prisakymą visiems daryti ant gatvių susirinkimus, išskiriant tiktai «Salvation Army» («išganymo armiją»); rugsėjo 7 d. Spokane, Wash. už prakalbos sakymą ant gatvės tapo areštuotas drg. A.C. Hazlett; jį areštavus, suviršum du tūkstančiai žmonių apsupo policijos butą, kėlė didelį protestą, reikalaudami jį kuogreičiausia išleisti; rugsėjo 11 d. Chicagoj, Ill., tapo areštuotas drg. E.J. Lewis ant kampo Clark ir Aldine gatvės; ant to paties kampo rugsėjo 12 d. net dešimts draugų tapo areštuota, už tą patį «prasikaltimą», tai yra už pasinaudojimą įstatymais laisvo žodžio. Kai-kurios unijos ir visos socijalistų kuopos nusprendė tokią policijos sauvalę sulaikyti.

Iš visų atsitikimų žiauriausia pasielgė Hancock, Mich., miesto valdžia su finais-darbininkais liepos 28 d. Finų socijalistų kuop-

pa tą dieną buvo surengus pikniką, į kurią rengėsi eiti su demonstracija; kada jau viskas buvo surengta, išėjus apie 2,000 žmonių ant gatvės, visa policijos gauja ir ugnagesiai su šmirkštynėmis išvaikė demonstrantus, 13 areštavo; du iš tų tapo nubausti po \$ 50 pinigais ir ar 60 dienų į kalėjimą; vienuolika jų buvo nubausta po \$ 15 pinigais ir 20 dienų į kalėjimą; bylą apkaltintieji padavė į aukštesnįjį teismą.

Daugybę tokių atsitikimų galima būtų parodyti, jie netilptų «Kovos» špaltose; užteks viršuj paminėtųjų.

Ne kitaip ir su mumis dėjosi. Pradėjus LSS. draugams smarkiau darbuotis, pradėjo daugintis kuopos ir mūsų draugai; «Kovos» skaitytojai dauginasi kas savaitę, per tai ir mūsų priešai pradėjo nerimauti.

Matydamas kun. J. Kaulakis, kad socialistų siuntimas į pragarą gilmes, keiksmas per pamokslus bažnyčioje, plūdimai ir niekinimai socialistiškų laikraščių, siundymai žmonių ant socialistų nieko negelbsti, sumanė pasikviesti policiją į pagelbą, mislydamas: suareštavos mane ir drg. A. Baltrušaitį už pardavinėjimą laikraščių ir tokiu būdu amžinai nusmaugs «Kovą» ir visą mūsų Sąjungą!

Kun. J. Kaulakis visai nepamislėjo, kad be mudviejų randasi tūkstančiai mūsų draugų, kurie su energija, pasišventę, dirba dėl gerovės darbininkų luomos. Biednas kunigėlis! Visai nesuprato, ką jisai daro. Jis visai užsimiršo, kad pačiam Philadelphijos mieste tų avelių, kurios jo negražių žodžių klauso, yra tik saujelė, o didesnė dalis Philadelphijos lietuvių yra mums simpatizuojančių.

Tas mūsų areštavimas mums nieko blogo nepadarė, jis sukėlė energiją 1-mos kuopos draugų, kurie da smarkiau varys agitaciją ir aš neabejoju, kad trumpam laike draugai 1-mos kuopos ir «Kovos» skaitytojai dvigubai pasidaugis...

Nors kunigas J.K. ir visus 1-mos kuopos draugus suareštuotų ir į kalėjimą sugrūstų, bet mūsų idėjos jis vistiek neišnaikys, jokiū būdu jis nesulaikys socializmo augimo, nėra šiandien pasaulėj spēkos, kuri išnaikintų vienybę, susipratimą tarp darbininkų klesos!

Dėlko mus įkišo į kalėjimą ir ką tai reiškia!

Norint atsakyti ant to klausimo, pirmiausia pažiūrėkime dėlko kalėjimai yra užlaikomi.

Šios dienos draugijos surėdime randasi daug visokių piktadarių, darančių visokias skriaudas draugijos nariams. Kaip atsiranda tie piktadariai, čion nekalbėsiu. Užteks paminėti, dėlko jie blogų darbų desileidžia. Paprastai toki piktadariai yra blogai išauginti, žiauraus būdo, blogo charakterio. Kiekvieną beveik piktadarystę jis papildo iš nesupratimo. Kad apsaugoti draugiją nuo piktadarysčių, reikia piktadarių būdą pataisyti. Taigi kalėjimai yra dviem dalykam: draugijos apsaugojimui ir neprieteliaus pataisymui.

Męs, kurie pardavinėjome laikraščius ant gatvių, Philadelphijoje, akise J. Kaulakio, esame neprieteliais draugijos! Kad apsaugoti draugijos narius, J. Kaulakis turėjo su pagelba policijos mus varyti į kalėjimą, pataisymui mūsų žiauraus būdo ir blogo charakterio, kad daugiau nepardavinėtume laikraščių!?

Ar pataisė mus kalėjimas? Norint pataisyti ypatingą blogą charakterį, reikia duoti jai rimtą pamokinimą; norint gi kitą pamokinti, reikia pačiam turėti visame pilną supratimą ir doriškai elgtis. Tokiais turėtų būti mūsų urėdninkai, policijantai, o labiausia turėtų būti protingi žmonės-kunigai ir kalėjimo užveidėtojai. Bet visai jie tokiais nėra; visi jie yra nemandagūs, žiaurūs. Kaip bažnyčiose iš kunigų lūpų neišgirsi rimto pamokinimo, tiktai keiksmus, ypatų niekinimus, siundymus vienu ant kitų, tą patį ir nuo kalėjimo sargų tiktai galima išgirsti.

Alexandras Berkmanas, kuris per kapitalistų intrigas išbuvo Pittsburgo kalėjime su viršum 14 metų, rugsėjo 21 d. pereinų metų

sakvdamas kalbą Pittsburgo ant tēmos «Kalinio gyvenimas», statistiškai nurodė, kad kaliniai, kurie išsėdėjo kalėjime su viršum trejus metus, amžinai tampa sunaikinti fiziškai ir protiškai. Jis parodė grynais davadais, kad tie, kurie išbūva kalėjime su viršum trejus metus, 97 iš 100 gauna džiovos ligą, 9 iš 10 gauna sumaišymą proto. Publikos buvo prisirinkę pilna salė, bet niekas nesirado, kad būtų bandęs užginčyti šitą faktą.

Iš to mes aiškiai matome, kad kalėjimas joki kaltininką nepataiso, bet dar labiau jį pagadina. Męs tik trumpam laikui buvome pakliuvę, o daug šlykščių ir nemoraliskų žodžių teko išgirsti, kurių da buvome negirdėję. Todėl J. Kaulakis mus nē kiek nepataisė, bet pagadino! Jeigu J. Kaulakis pats skaitytų laikraštį «Kovą» ir «Žariją» ir rodytų skaityti savo nematančioms «avelėms», tai jis pamatytų, kad toks jo būdas piktadariams taisyti yra senas, ne praktiškas ir nieko nepagelbstintis. Jis pamatytų, kad su žiauriu pasielgimu negalima joki žmogų pataisyti. Skaitydamas «Kovą» jis pamatytų, kad toksai draugijos valdymas, buvo ir dabar yra užsilikęs nuo seniausios gadyinės, ir jeigu per tiek daug šimtų metų vartojimas senos metodos nepataisė draugijos, tai męs matome, kad nors kas kartas stato daugiau bažnyčių ir pabrikavoja daugiau kunigų, kas kartas didinas skaitlius policistų, kas kartas budavoja daugiau ir didesnius kalėjimus, vienok draugijos piktadariai nē kiek nesimažina, bet vis dauginasi. Tokia metoda neapsaugoja draugijos nuo piktadarių ir neapsaugos. Norint piktadarystę išnaikinti, reik imtis už naujos metodos, reikia visą surėdymą permaintyti, kuris yra paremtas ant apgavystės; reikia visą draugiją permaintyti ant pamato laisvės, lygybės ir teisybės! Užstos teisybė, išnyks apgavystė, išnykus apgavystei, išnyks ir draugijos piktadariai, ant kurių per amžius kunigai bažnyčiose jau nususkaitomus «korpusus» prakeiksmų išleido. To naujo draugijos valdymosi metoda įvyks tik tada, kada užstos socializmas!

Ko mus mokina laikraštis «Kova» ir «Žarija».

Tie du laikraščiai mus mokina, kad męs lietuviai darbininkai, jeigu norime išsiliuosuoti iš paskutinės vergystės formos, turime stoti po viena Raudona Vėliava su visos pasaulės darbininkais. Dabartinė vergystės forma yra vadinama algos vergystė ir ji gyvuos teip ilgai, kolei keletas ypatų valdys išdirbystės įrankius ir darbo vaisius. Tokiam surėdyme darbininkų klesa yra apvagiama, didžiausia dalis jos išdirbystės turtų eina į rankas keletos dykaduonių. Socializmas stovi už prašalinimą išnaudotojų ir privilegijuotos luomos, o ant jų vietos turi būt pastatyti patys darbininkai ir jie turi būt valdonai viso turto ir produkcijos įrankių. Raudona socializmo vėliava plevėsuojanti reiškia naują draugijos surėdymą, ateinantį broliškumą žmonijos, kur nebus tronų nē karunuotų ypatų, nebus dykaduonių, tunkančių svetimu prakaitu ir krauju, ale visi išdirbystės vaisiai eis į rankas tų, kurie jį pagamina, tai darbininkams.

Ką daugiau raudonoji vėliava reiškia! Raudona jos spalva mums reiškia linksną gyvenimą ateityj, o dabar reiškia, kad męs turime kovoti su mūsų kraujo gožėjais! Per tūkstančius metų žmonija buvo mokinama, kad gyvenimas ant šio svieto yra tik ašarų pakalnė ir kad visados teip turės būti. Oi! — liūdni tamsybės amžiai, naudingi jums esate išnaudotojams apgavikams, jūs padarėte saujelę laimingais, o milijonus amžinai vergais ir bevilties ateityje, rodydami jiems laisvę tik posmertiniame gyvenime!

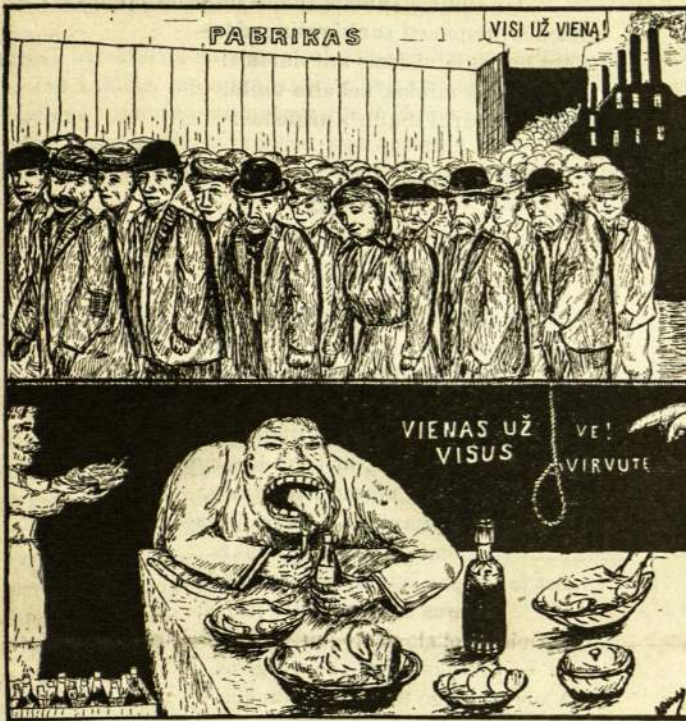
Socializmas mus mokina, rodydamas viltį, kad ateis linksmas ir laimingas gyvenimas ant šios žemelės; socializmas padarys ją smagia ir tinkamą mūsų gyvenimui; jis prašalys gaujas organizuotų apgavikų, išnaikys nelaimės ir vergystę; jis skelbia linksną karalystę ant žemės, nebus vietos išnaudotojams, bus lygybė ir žmoniškumas!

Dabar jūs suprasite, dėlko valdonai, ponai ir kunigai teip bai-

siai neapkenčia socializmo? Dėlko jie užpuola ant pardavinėtojų socialistiškų laikraščių ir jų skaitytojų? Dėlko jie taip bijosi laisvės žodžio ir spaudos? Dėlko jie taip stengiasi išnaikinti laisvesnius įstatymus, o užlaikyti tamsybės cenzūrą? Dėlto, kad po tamsybės įstatymais jie gali pakavoti visus savo juodus darbus, visus savo nedorybes ir apgavystes.

P. Dubickas.

Sako, kad socialistiškoji žmonių draugija ateityje būsiant surėdyta taip, kad tą tvarką būse galima išreikšti šiuo pasakymu: *Visi už vieną, vienas už visus*. Bet tuo patim pasakymu išsireiškia ir šiandieninė kapitalistiškoji draugija, tik šiandien tas pasakymas visiškai persidalinęs į dvi nesusisiekiančias ir nesutaikomas dalis:

Visi už vieną — dirba;
Vienas už visus — valgo.

(Palmta iš laiškinų popierų, L. Soc. Sąjungos išleista.)

Philadelphijos lietuviai — laisves apginejai!

Tokiais jie pasirodė pereinamoj nedėlioj, spalį 13 d., susirinkę arti trijų šimtų ypatų į New Academy salę, vienbalsiai ir su dideliu entuziazmu priimdami sekančias rezoliucijas arba nutarimus.

**Rezoliucijos, priimtos susirinkime, atsibuvusiame
New Academy salėje, Philadelphijoj. nedėlioj,
13 d. spalį 1907 m.**

Kadangi žodžio ir susirinkimų laisvė ir laisva spauda yra pats pamatas laisvų politišku įstaigų, be kurių valdžia pastoja vien priespaudos įrankiu, atimančiu nuo žmonių galę

ramiu budu atjieškoti teisybę už savo skriaudas;

Kadangi, nedėlioj, rugsėjo 22 d., 1907 m., dviem Lietuvių Socialistų Sąjungos nariams ramiai bedalinant laikraščius ir kitus raštus, tapo juodu areštuoti ir nuvesti į kalėjimą ant tos dienos, po to juodu liko apkaltinti už viešos ramybės laužymą ir laikomi po kaučija, ir per tai yra atimtos ne tik jų laisvės, bet jie, nekalti budami, jokios piktadarystės nepadarę, yra pažymėti kaip piktadariai—kriminalistai, — todėl

Nutarta: Męs, Philadelphijos lietuviai—piliečiai, tvirtai protestuojame priešais užgrobimą mūsų tiesų, atsiliepdami į policiją, kad ji pašvęstų savo laiką išpildymui savo užduočių saugojant ramumą ir apginant visus piliečius, geidžiančius naudotis savo laisvėmis, prie kurių priklauso ir laisvas platinimas raštų; ir ant galo,

Nutarta: Męs prizadame savo broliams, kurių tiesos tapo išplėstos, kad męs juos kuotvirčiausiai remsime, doriskai ir medegiškai, kad kovotų iki galui už mūsų politišku įstaigų užlaikymą.

Ir da netrenkiam...

Visoki genijališki išradimai vis gerinasi ir gerinasi. Produktai išlengvo vis dauginasi ir dauginasi. Darbas darbininkams vis mažinasi ir mažinasi. Darbininkų skaičius vis eina didyn. Vargas tarpe darbininkų vis didinas. Melai, suktybė ir neapykanta žmogaus prieš žmogų vis labiau plėtojas. Taip, kad, rodos, visas pasaulis stovi pastumtas perijodiško žmonių pergyvenimo, ir jau rodos artinasi galas visam biauurybių pilnam surėdymui.

Pramonei gerinantės, visokiems produktams dauginantės, darbininkų skaičiui teipgi dauginantės, ištikrųjų reikėtų ir vargui tarpe darbininkų vis nykti, mažintis. Darbo valandos turėtų būt sumažintos lig tokiam laipsniui, kad jau nenuvargintų mus lig dejavimui.

Oh, žmonės! męs gyvename dvidešimtam amžiuje, — aukščiausiame civilizacijos pakilime, ir da netrenkiam į prapulties skradžias biaurią kapitalistišką mūsų prapulčiai surėdytą sistemą.

O, darbininkai! Laikas mums tik kartą susiprasti ir vampirai—parazitai, tuojaus išnyktų jųjų pačių latakuose kraujo! Senąjį svietą paversti į griuvėsi, o vieton to, pastatyt naują, visų žmonių valdomą, kame būtų visiems miela, gražu, gėra, ideališka. Bet ko čia gėrėtis taja laime, kurią da tik vien filiozofai aprašė, poetai apdainavo... Reikia vien da laukti ir kovoti, pakol progresas prirens prie to žmonija.

A. Daukšintė.

Kas nauda, prisidejus prie socialistu Sąjungos.

JEIGU tu, darbininke, priguli ar tai prie kokios pašelpinės draugystės, ar prie kokio nors susivienijimo, ar prie unijos, tai negali klausti, kokią naudą turėsi iš to, kad prigulėsi prie Lietuvių Socialistų Sąjungos. Tą galėtum sakyt tada, jeigu neprigulėtum prie jokios draugijos,

jei butum sau vienas kaip pirštas, jeigu gyventum kaip pustelninkas.

Dėl ko tu, broļau, priguli prie pašelpinės draugystės arba prie susivienijimo? Dėlto, kad jau tu supranti, kad vienam atsiskyrus negalima gyvent, nieks tavim nesirupjį, kada tu susirgisi, nieks tavo šeimos nesusėlps, kai numirsi. Taigi tu prisidedi prie draugystės, kad gautum pašelpą ligoje; prisidedi prie susivienijimo, kad tavo šeima gautų pašelpą tau mirus. Dėl to reikia tau prisidėti prie socialistų Sąjungos, ba ji rupiuasi, kad darbininkas gautų ne tik pašelpą, bet visą užlaikymą ir aprupinimą ligoje ir senatvėje, kad visi vaistai (liekarstos), gydykla ir daktaras darbininkui ir jo šeimynai būtų dykai suteikiami visuomenės lėšomis, t. y. iš mokesčių, kuriuos visi žmonės sumoka valstybei pagal savo turto ir pelno didumą.

Taigi mat tu, prigulėdamas prie pašelpinės draugijos, rupiniesi apie savo ateitį. O socialistai rupinasi ir apie šitą artimąją tavo ir savo ateitį, ir apie tolesnę, platesnę – visų žmonių ateitį. Todėl ir prie socialistų draugijos turi prisidėti ir platinti tarp visų žmonių susipratimą, kad rupintųsi apie visų žmonių gerovę; nes mat vieno žmogaus buvo gerumas priguli nuo visuotinos gerovės: vienam šilkuose ir aukse sėdēt negerai, kada aplink purvai, skurdas, tamsybė. Todėl, lietuvy, nieko nelauk ir prisirašyk prie Lietuvių Socialistų Sąjungos. Tai tavo, darbininke, priedermė.

Carnegie yra valkata.

Spalių 4 d. Pittsburge (Pa.) buvo tokia byla. Elmer Stevensoną policijos teismas nubaudė už valkatos gyvenimą ir bylą perdavė kriminališkam teismui. Tame teisme policijos advokatas perskaitė tą įstatymų skirsnį, kur ypatas, keliaujančias iš vietos į vietą be jokio užsiėmimo arba darbo, pripažįsta už valkatas, ir toki turi but nubaudžiami arba pristatomi priverstinai prie darbo. Tada apkaltinamojo advokatas, Brennan, atsistojo ir pasakė: «Jeigu mano klientas, pagal to įstatymo, yra valkata, tai ir Andrew Carnegie priklauso prie tos pačios klesos».

A. Carnegie, žinomas milijonierius, nuolatos važinėja po visas šalis ir miestus. Bet jis niekad nebuvo apskūstas kaipo valkata be užsiėmimo. Dabar, kada advokatas Brennan, gindamas savo klientą, priskaitė teisingai Carnegie prie valkatų, niekad nedarbančių jokio darbo savo užlaikymui, tai teistojas Swearingen tuojaus numetė pirmąjį nusprendimą ir Stevensoną paleido vėl sau valkietis be darbo.

Gudrus advokato pasielgimas. Bet kasžin, ar pasisektų išteisinti kokį biedną vagį, remianties ant to, kad Idahos valstybės sudas išteisino senatorių Borah, vieną didžiausiųjų valstybės žemės vagių?

Broliai ir sesers!

Broliai ir sesers! kam būvis meilus,
Drąsiai į kovą už laisvę, tiesas!
Laikas jau būtų naikinti tranus!
Minia stipresnė už kulkas visas!
Neikime, vyrai, liet kraujo svetur!
Mirkim už laisvę; ten kraujas už ką?
Žadinkim brolius — tekyla visur,
Griaukime valdžią ir kilkim prieš ją!
Žmonės prispausti sunkiausia našta,
Karą terengia visiems ant naudos!
Vargstančių minios, nekalta tauta,
Ponams ir carui «Šalin!» užgiedos!

Jovaras.

Dainiaus viltis.

Poezijos mano teip graudus balsai,
Kaip sunkūs yr mūsų laikai:
Daug kartų norėjau giedoti linksmaus —
Bet balsas vis ėjo liūdniaus.
Kentėdams vargus, ar tylėt kas mokės?
Iš to juk negaus sau garbės,
Kad spaudžia aplink jį tamsioji naktis,
Jos šmėkla vis dengia akis...
Bet jau aušra švinta, tuo saulė tekės,
Tamsos migloms galą padės;
Apšvies mokslo saulė jau visus kraštus,
Sutelks į vienybę vargšus.
Ateis nepoilgo tas laikas brangus —
Užbaigs darbininkai vargus;
Stiprių savo spēkų, garbės neparduos —
Daugiaus save skriaust nesiduos.
Sugrius visi sostai despotų nuožmių —
Bus laisvė dėl visų žmonių;
Išnyks vaidai, karės, piovnės žmonių —
Bus meilė tarp tautų visų.
Prašvis laimės laikai, kiti bus balsai,
Ir mes užgiedosim linksmai.
Giedosim mes meilę, lygybę laisvai,
Gerovę žmonijai visai.

Debesėlis.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Odesoj kelias dienas siautė po miestą «tikriejie rusai» dirbdami savo kruvinus, plėšikiškus darbus tarp žydų ir šiaip valdžios priešų. Sužeidė 50 ypatų, tarp tų kelios — sunkiai. Pagaliaus nepaprastai jie aprimo. Spalių 9 d. čia pakorė 6 ypatas, tarp kurių buvo 3 vaikiščiai ir viens kazokas.

Apie Rygą buvo užpuolimas ant pačtos traukinio. Viens užpuolikas ir keli valdininkai sužeisti. Daugelyje vietų atsitinka toki ir mažesni užpuolimai, bet turbūt ne revoliucionierių.

Kokia bus 3-čioji dūma, nežinia. Pereitą savaitę laikraščiai

sprendė būsiant radikališka, o dabar sako — bus atgaleiviška. Rinkimai jau beveik įpusėti, o dabar jau pasirodė, kad daugiau išrenkama iš turtingųjų, kurie greičiaus pasiduoda valdžiai, savo geradėjai. Teip ir rinkimai sutaisyti, kad darbininkų klesos atstovų būtų kuo mažias.

Amerikos Jungt Valstybes. Sekretorius (ministeris) Taftas atsilankė Japonijoje. Tos kelionės tikslas buvęs tas, kad Amerika susiartintų su Japonija. Rusijos diplomatai teipgi geidė, kad jis į Rusiją atvažiuotų; net geležinkelio kaštus papigino, kaip visiems diemsiems kunigaikščiams. Bet Taftas dabar važiuoja į Filipinus, kur prieš Amerikos valdžią gaunasi naujas judėjimas.

Kitas Amerikos didikas, valstybės sekretorius E. Root, lankosi Meksikoj.

Vengrija. Šiuo tarpu eina geležinkelių streikas ir nors jis nėra politiškas, bet valdžia, matomai, jaučia, kad gali atsinaujint didysis judėjimas už visuotiną balsavimą, todėl vidaus dalykų ministeris Andrassy pereitą savaitę pranešė, kad neužilgo paduos Vengrijos parlamentui balsavimo permainos sumanymą, įvedant visuotiną rinkimų tiesą.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Streikai. New Orleans, La. — Sustreikavo čionai 8,000 darbininkų, dirbančių prieš iškraustymo iš laivų bovelnos. — Toledo, Ohio, sustreikavo 300 vaikų, dirbančių Libby stiklų dirbtuvėj, elektrišku lempučių skyriuje. Jie reikalavo padidinti uždarbį; pabirkantas to nepadarė, tai jie sustreikavo. Dėl jų streiko 1000 kitų darbininkų noroms-nenoroms turėjo paliaut dirbę. — Detroit, Mich., tarptautinei sąjungai nusprendus, sustreikavo 130 knygrišių (ką knygas apdaro).

Visuotinas streikas Kuboje. Amerikos kapitalistai kaip čia teip Kūboje stengiasi visai sugriaut tikrai darbininką sąryšį. Jie mato, kad visai darbininkų sąjungų negal išnaikinti, tai Amerikoje stengiasi palaikyti tik senasias unijas, kurių vadovai, praturtėję, pasiliko kapitalistų bernais. Bet Kuboje darbininkų sąjungos da visai naujos, tai jas kapitalistai nori visai išnaikinti, bijodami, kad jos neatsistotų ant aiškaus klesų kovos pamato, socialistiško. Bet, žinoma, juo labiau spaudžia, juo didesnis spaudžiamųjų pasipriešinimas. Dabar visos darbininkų organizacijos Kūboje nutarė padaryti visuotiną streiką, jeigu geležinkelių kompanijos priims dirbti streiklaužius, kurių žada neužilgo parsigabenti iš New Yorko. «Amerikos Darbo Federacijos» prezidentas S. Gompers pranešė per laišką Kūbos darbininkams, kad jie gali pasitikėti Federacijos pama.

Meksikoj teip-pat eina kova darbininkų sąjungų už savo gyvastį.

Kryzis grėšia! Pramonės nuopuolis arba kryzys paeina iš to, kad perdaug pridirba tavorų, o nēr kur jų išleisti: tada visai arba išdalies sustoja darbas pabirkuose. Pereitą kartą minėta buvo, kad Montanos valstybėj su viršum 4000 darbininkų atleista iš vario kasyklų. Dabar laikraščiai praneša, kad Pittsburgo mieste, Pensilvanijoje, iš priežasties plieno išdarbių neišleidimo, «Plieno Trustas» paleisias iš darbo apie 20 tūkstančių darbininkų. Be to turės sustoti ir kitos pramonės, kurios su plieno ir geležies išdirbyste turi susirišimą ir dėlto da 5000 darbininkų gal bus išmesti ant gatvės. Pullmane jau tapo paleista 1,000 darbininkų, o žiemos mėnesiais būsiąs sumažintas darbininkų skaičius ant 5,000.

Westinghouse Elektrik & Manufacturing kompanija Pittsburgėje teipgi atleido apie 1,000 darbininkų; bet čia matomai ne dėl

kryzio, nes, kaip rašo, tai padarė kompanija įvedus savo pabirkuose reikalingus pagerinimus, ką reikia suprasti — įvedus geresnes mašinas, prie kurių mažias reikia darbininkų, o naudos padaro tiek pat.

Duonkepių viršininkų rinkimai. Duonkepių ir saldumynų darbininkų tarptautinė sąjunga išsirinko savo tarptautinius viršininkus per referendum. Tarptautiškuoju sekretorium išrinkta F.H. Harzbecker; «The Bakers' Journal» redaktorium — Joseph Schmidt.

Darbininku judejimas svetur.

48 tūkstančiai japonų vaikų žemias 14-kos metų amžiaus, dirba įvairiuose pabirkuose Japonijoje ir gauna dienos uždarbį penkis ir pusę cento! Vienas raštininkas, aprašydamas vargą Japonijoje, sako, kad «Japonijos kapitalas yra didžiausias, besąžiniškiausias mažų kudikių rijikas, kokius svietas žino». O rašydamas apie miesto kamšatynes, sako: «Tokio mieste yra lindynės, kuriose skurdas atėjęs iki žemiausios žmonijos nupuolimo gilumos. Greta Paryžiaus kelnorių, Londono alėjų ir New Yorko Rytų krašto kamšatynių, Japonijos kapitalas padarė giliausią skradžią! Tu mano! Kaip greitai dideliais žingsniais Japonija nežengė krikščioniškos civilizacijos šviečiančiu vieškeliu! — [«Common Sense», Los Angeles].

* * *

Prūsų valdžia tankiai išvaro iš savo krašto Rusijos valdinius, o ypatingai lenkus, nes jie mat kovoja prieš suvokietėjimą. Elberfeldo policija pastaruoju laiku išvarė iš miesto ir iš Prūsų krašto 32 tarnaites, paeinančias iš Lenkų karalystės ir Galicijos. Mat, kad ir tautiškas prispaudimas, vienok vis daugiasia turi nukęsti darbininkų klesa.

* * *

Rugsėjo 1 d. Breslavo mieste, Vokietijoje, tūkstančiai darbininkų socialistų — vyrų, moterų ir vaikų, — padarė puikią manifestaciją (parodą), ėjo ant kapinių, kur 43 metai atgal tapo palaidotas didis agitatoriuos Ferdinandas Lassalle. Kapas tapo apkaišytas puikiais vainikais, kvietkoms, raudonomis raiškštėmis su parašais, išreiškiančiais pagarbę dideliam kovotojui.

* * *

Geležinkelių darbininkai Austrijoje sustreikavo ir iš to pradėjo gręsti visuotinas sustojimas produkcijos. Prie jų mat prisidėjo geležinkelių sankrovų darbininkai Vengrijoje ir da ketina prisidėti geležinkelių dirbtuvių darbininkai. Jau dabar ne visur gali pristatyti anglį; daugelis dirbtuvių turės sustoti, jeigu streikas pasiplatys.

IŠ PARTIJU GYVENIMO.

Viduryje rugsėjo mėnesio Essene buvo Vokietijos socialdemokratų Partijos susivažiavimas. Deleгатų arba pasiuntinių pribuvo apie 45; tarp jų buvo daug moterų-socialisčių.

Demonstracija dėl visuotino balsavimo. Socialistų ir darbo sąjungos, spalį 10 d. padarė didelę demonstraciją ant gatvių, Budapesute, Vengrijoje, su reikalavimu visuotino balsavimo.

Anglijos moterų partijos. Anglijoje yra susitvėrus «Moterų Balsavimo» partija, kurios tikslas kovoti už įvedimą balsavimo tiesos

moterims. Partijos centro komiteto veikiamaisiais nariais yra: Mrs. Despard, janarolo Franch sesuo, Mrs. How Martyn ir Miss Hodgson. Be to yra daug garsių moterių, ką narsiai kovoja už moterų tiesas, o kitos kaip graipienė Warwick (socialistė; ji atvažiuoja dabar į Ameriką), kovoja sykiu už visos darbininkų klesos tiesas ir laisvę. Minėta partija, kuri turbūt vadysis «Women's Suffrage Party», vienija visas moterų sąjungas ir drangijas. Judėjimas didelis. Agitatorės ypatingai nurodo Finlandijos moteris, kurios pernai metais įgijo pilnas tiesas, lygias su vyrų tiesomis.

Laisvamųjų kongresas Pragoje (Čekijoje) svarstė šiuos programo punktus: — Laisva mokykla, laisva mintis ir religijos išguldymas mokyklose. Kongresas (susivažiavimas) svarstė apie bažnyčios atskyrimą nuo valstybės. Kongresui atsiuntė pasveikinimo telegramas, tarp kitų žinomų rašytojų — Maksim Gorky ir L. Andriejev.

Amerikos Vengrų Socijalistų Federacijos organas «Nepakarat» ir literatūros skyrius persikėlė New Yorke nuo 512 East 6-tos gatvės ant City Hall Place N 28, kur yra anglų Soc. Labor Party stovykla (headquarter).

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

Iki šiam laikui nebuvo garsinama kryvulės, kurios pereinavo per rankas Pildomojo Komiteto, per tai ir LSS. draugai neturėjo

Artinasi galas!...

PASAULĖ apšviečiama tyrais saulės spinduliais, bet atsižymėjus prispaudimais, persekiojimais ir išnaudojimais, pasaulė suktybių, užvydėjimo ir neteisybių, pasaulė papludus ašarose, skurde, milžiniškais žingsniais artinas prie galo... kur vietoj šmėklos Priespaudos, žmonijai užšvis saulutė Liuosybės; vietoj nuodingos gyvatės, Neapykantos, žmonių širdise apsigyvęs aniuolas Meilės; vietoj biauraus žalčio Savymeilės, žmonėms klos gyvenimo kelią Brolystės tiesos; vietoj visus baidančios baidyklės Skurdo, žmones linksmų Laimė bei Gyvenimo Pažinimas. Jau gyvenimo taurė perpildyta našlių ir nuskriaustųjų ašaromis, XX šimtmečio aimanavimų, vargų, laužymų rankų bei šauksmų skurde ir nelaimėse esančiųjų!... Jau per pilna yra taurė, karti taurė vergijos kančių, jau per daug vergai nešė nelaisvės retėžius, uždėtus jiems panašių žmonių, jau išlaikyt negalima!... Vergai pagamina gardžiausius valgius, išaugina geriausius vaisius, bet parėjus vėlai nuo sunkaus darbo randa tuščią stalą, su išalkusia moteria ir vaikučiais aplink... Išstatę namus, iškloja juos minkštais kaurais ir išdabina gražiausiais ornamentais, o patys tur sulužusiam lauže gyvent

progos matyti, ką LSS. Pildomasis Komitetas veikia.

Rugsėjo 2 ir 3 d. buvo susivažiavimas visų trijų narių Pild. Komiteto, Philadelphia, Pa. apkalbėjimui visokių LSS. reikalų, apie ką P.K. savo laike pats praneš.

Tame susirinkime likos nutarta P.K., kad LSS. sekretorius pagarsintų «Kovoj» svarbesnius nutarimus, kurie pereina per rankas Pild. K-to. Toki nutarymai bus užvardinti: «Kryvulė Pildomojo Komiteto».

Iš svarbesnių kryvulių, kurios jau buvo perleistos, tai yra šios: Kryvulė P.K. No. 1. Klausime «Kovos» zecerių.

Kryvulė P.K. No. 2. Klausime garsinimo kuopų susirinkimų ir sekretorių adrisų.

Kryvulė P.K. No. 3. «Kovos» perkėlimo klausime, kuris dabar eina per referendum.

Kryvulė P.K. No. 4. Klausime LSS. sekr.; bus pagarsinta vėliaus. Da neužbaigtas.

Kryvulė P.K. No. 6. Reikale siuntimo delegato į LSDP. Susivažiavimą.

Kryvulė P.K. No. 7. II-ro Rajono konferencijos užmanymai. Pasiūsta rajono organizatoriui drg. J.B. Jusaičiui, Easton, Pa.

Kryvulė P.K. No. 8. Įnešimas paduotas 27 kuopos New Haven, Conn: 1) P.K. kuogreičiausia tur sušaukti LSS. konferenciją apkalbėjimui reikalų; 2) LSS. sekretorių galima gauti už \$50 ant metų, jeigu Centro viršininkai pasidalinę darbą dirbtų. — P.K. visi trys nariai tai atmetė dėl šios priežasties: priimant tokius įnešimus reiktų sulaužyti III-čio Susivažiavimo nutarimus.

Kryvulė P.K. No. 9. Ant vietos atsisakiusio drg. A. Bernoto iš Konstitucijos Komisijos, P.K. paskyrė 4 drgg. į kandidatus: S. Mankus, Philada., Pa., S. Garkauckas, Waterbury, Conn., P. Grinius, Baltimore, Md. ir P. Norkus, Passaic, N.J. Iš tų tiktai drg. P. Grinius apsiėmė ir tapo P.K.-to pripažintas į komisiją.

Kryvulė P.K. No. 10. Klausime draugo P. Sinkaus, reikalau-

drauge su gyvatėmis, kurios savo lizdus ten supynusios tur, ir dar rendą reik mokėt... Išdirba geriausias materijas, išpuošia svetimas moteris šilkais, apkabina jų rankas deimantais, jų kaklus žemčiugais bei safirais, o patys neturi kuom savo kuną pridengt šaltam žiemos laike nuo vėjo ar sniego, kada jų moters nuskurusios pusnuogės vaikščioja... Ištaiso gražiausias mokyklas, suteikia įrankius profesoriams, iškasa iš gilumų žemės senovės liekanas tyrinėtojams, idant tie suteiktų šviesą žmonijos ateinančiai kartai, idant išrištų visatos klausimą, palengvintų žmonijos gyvenimą, o jų vaikučiai nepaskubę atskirt juodą nuo balto, nesuspėję sulaukt jaunimo metų, nepažinę linksmumo nekalto jauno gyvenimo yra kėšami į dirbtuves, kasyklas ir krautuves, kur jų kaulučiai yra trupinami ir žmogiški jausmai užmušami, ir pasilieka iš jų krutantis kunas, išblyškęs, su bereikšlioms akimis, liudnu mirties veidu ir nuvargusiu judėjimu... Kada jie užlaiko žmoniją savo triusu, apdirbdami žemę, surasdami rudą gylumuose kalnų, išstatydami miestus, vienu žodžiu — sutverdami šią pasaulę kaip mėš matom su jos visomis mandrybėmis bei išradimais, — tada jiems net užginta liuosai toje pasaulėj judėt, jiems užginta jaučiant skausmą, guostės, bunant varge — pasiskųst, matant neteisybę — rékt, matant brolj skęstant — jį gelbėt; jiems užginta judėt, kalbėt, veikt ir mislyt... Jam, kurs šią pasaulę yra sutvėręs tokia, kaip ji šiandien yra, jam ją užlaikant, jam — darbininkui vergui — yra atimtos visos

jančio lėšų kelionei į kovą už laisvę Lietuvoj. P.K., dviem balsais prieš vieną, nubalsavo, kad LSS. sekr. atsišauktų į kuopas per oraną «Kovą».

LSS. sekr. P. Dubickas.

Atsišaukimas į LSS. kuopas ir pavienius.

Atsišaukia drangas P. Sinkus iš New Yorko, norėdamas keliauti į kovą priešais Rusijos despotizmą; neturėdamas ištekliaus kelionei, meldžia LSS. draugų pagelbos.

Jo atsišaukimas tapo pasiūstas Pildomamjam Komitetui, kuris tam reikalui pritarė.

Draugai, kurie prijauciate tam reikalui, būkite malonūs paaukauti draugo kelionei, kas po kiek išgalite.

Aukas siųskite vardu LSS. sekretoriaus.

Ankos bus perduotos reikalaujančiam draugui per rankas Pildomojo Komiteto.

LSS. sekr. P. Dubickas.

Pranešimas II-am rajonui.

Kaip žinoma, IV-toje konferencijoje II-ro Rajono, atsibuvusioje 28 liepos Wilmingtone, Del., tarp kitų nutarimų, buvo paduota 2 sumanymai:

1. Kad pajieškot Sąjungai sekretorių su mažesne alga, arba kad tas pats apsiimtų dirbt už mažesnę primokėjimą, atlikdamas Sąjungos darbą atliekamame laike, ir

2. Išrinkt iš 1-mos kuopos (t.y. iš tos, kur bus organas) komi-

tijos, viskas ką jo rankos, protas, apsukrumas ir geras noras padarė! Jam neliko nieko, kaip tik retėžiai, uždėti ant rankų, ir bizunas, kurs priverčia jį juose bunant nedrįst krutėti!.. Jis kurs padaro viską – neturi nieko! Kur viskas dingo, kas kala pančius vergijos, kas sunaudoja viską tą, ką žmogaus darbininko rankos pagamina? Gauja šaldry, gauja vagilių, iš rankų vagiančių, gauja veidmainių, prisidengusių dievotumo skraiste su žalčio gudrumu, o panteros kerštu, gauja paleistuvių, nepažįstančių žmoniškumo, gauja beširdžių dvikojų bestijų, nežinančių pasigailėjimo, gauja begėdiškų apgavikų, besąžiniškų meklėrių paglemžia nuo pagamintojaus ir išdirbtojaus viską, paliekat jam vien ašaras, skurdą ir mirtį!

Ir dar randasi tų nelaimingų vergų buryje žmonės, drįstanti šaukt: «Kentėkim, pasitaisys viskas!» «Ką mes padarysim, turim tuom užsiganėdint!» «Aš užganėdintas ir dėkingas už retėžius, nes man būt galėję dvejus uždėti ir nuplakti!»...

O, dievai! Kaip Phoebus gal savo spindulius siųst apšvietimui kelio tokių savo luomos išdavikų?!... Ne, ne, tukstantį sykių ne! Męs norim buti žmonėmis, nes męs turim žmogišką pavidalą. Męs turim but laisvi, džiaugtis gyvenimu o nebut amžiniais tarnais kitų! Mums pakako skurdo, nelaimių, aimanavimų, ašarų, kada kiti lėbauja, šoka ant mus kaulų, geria taurės iš mus kaukolių, paversdami kraują darbininkų ir ašaras nelaimingųjų į vyną, o aimanavimą ir vai-

siją, kuri kontroliuotų įplaukimus ir išėjimus Sąjungos turtų.

Tiejie sumanymai buvo perduoti Išpildomamjam Komitetui, kad tasis apsvarstytų ir jeigu atras juos atsakančiais, įvestų į veikmę. Taigi dabar apturėjome tuosius sumanymus atgal nuo Išp. Kom., kurio veikimo rezultatai šie:

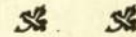
1-mas sumanymas vienbalsiai atmetas per Išp. Kom., dėl tos priežasties, kad sekretoriaus darbas nėra žinomas: ar jį gali atlikt kas dirbdamas pašalinį darbą ar ne, ir kad sekr. darbas nėra iš kalno aprokuotas, todėl negalima apie jį nieko nuspręst. Todėl tas liekasi po senovei.

2-ras sumanymas vienbalsiai pripažintas už praktišką. Todėl patariama 1-ai kuopai išrinkt toji komisija iš 3 draugų, kurie kasnedėl perkontroliuotų įplaukus ir išplaukas Sąjungos ir «Kovos» redakcijos. Komisija tur būt renkama iš atsakančių draugų kas mėnuo. Praslinkus mėnesiui, jei tie draugai pasirodys neatsakanti, bus galima perkeist, jei atsakanti, palikt.

Paduodamas šį Išp. K-to nubalsavimą, pranešu draugams 1-mos kuopos, kad pasirūpintų greitai laiku atlikt tą dalyką.

Su pagarba visiems draugams

Sekretorius II-ro Rajono A. Bernotas.

Korespondencijos.

So. Boston, Mass. Rugs. 22 d. pas J. Raulinaitį atsibuvo vestuvės J. Navicko su M. Mikaloniute. Čia nebuvo didelių gėrimų, tik kalbos–dikusijos apie šios dienos biaurų surėdymą, kapitalizmą, visokius tikėjimus, revoliuciją, užtai ir

tojimą – į klegesį girtų mergų! O, kalnai, liudijanti tas biaurybes, kodėl jūs sukilę neparodot žmonėms, jog tas ne-teisybes męs turim išnaikint, nepaveylt joms platinties?! Kaip žemė gal nedriebėdama kęst, o saulė šviest, kada vieni žmonės kitų ašarose, džiaugdames, maudosi, o vergų agoniją paverčia į savo žaislių muzikę!...

Skamba retėžiai vergijos, kur tik žvilkerėsi ten paregėsi pasistengimus juos sudraskyt, kur tik paklausysi, ten išgirsi žvangėjimą ir tarškėjimą jų, – trukstančių, sprogstančių, nykstančių. Terptautiškojo socializmo Raudona Vėliava, tarnaudama už vadovą, priduođa drąsos, ir minia pavergtųjų žengia pirmyn, daužydama vergijos pančius ir apreikšdama pasaulei naują gadynę, vergų išsiliuosavimo gadynę.

Daužos, šelsta, draskos paleistuvių, vagių, plėšikų, beširdžių dievaitis — kapitalizmas. Sustato jis gaujas gamtos išmetų, aginklavęs karabiniais ir durtuvais, paliepia šaudyt ir badyt besiliuosuojančius vergus. Uždeda kryžiuotas karunas ant žmogėdžių galvų ir suteikia gaujas parkų, padedančių išduot įstatymus, draudžiančius darbininkui judėt, vaikšciot, kalbėt, verkt, mislyt!... Suverbuoja gaujas žmogėdžių, kurie drasko vadovus kylančių vergų, kemša juos kalėjimuosna, badu marina jų šeimynas, gyvuliškai gėdina jų moteris ir dukteris... Jis išstatydina murus su aukštais bokštais ir surinkęs žemiausius gaivalus, ką saulė negal apšviest, aprenkęs juos į orientališkus rubus užhipnotizavimui kylaučių minių,

dainos buvo dainuojamos revoliucijoniškos ir tautiškos, ypač atsižymėjo abu jaunavedžiai kaip geriausi palinksmintojai viso susirinkimo, kurie gražiai padainavo marselietę ir tt. Buvo renkamos aukos revoliucijai; surinkta 9.50 ir vienbalčiai paskirta ant bombų ir brauningų LSDP. (Aukos pasiūstos J.O.Širvydui).

J.P. Raulinaitis.

Cambridgeport, Mass. 71 kuopa LSS. parengė prakalbas 15 rugs. «Union» salėje. Prisirinko apie keletas šimtų klausytojų lietuvių ir keliolika svetimtaučių, nes buvo pagarsinta ir kituose socialistiškuose laikraščiuose. A. Babilius pirmsėdis atidarė prakalbas paaiškindamas jų tikslą ir tt.

Pirmiausiai perstatė anglą kalbėtoją S. Beaman. Šis vertas didžios garbės vyras kalbėjo labai aiškiai apie visas klases žmonijos, apie Amerikos ir visos pasaulės biurokratiškas valdžias, apie kapitalizmą, kuris pajungė biednos liaudies laisvę, protą; ant galo pasakė: «Aš tikiu, kad kiekvienas lietuvis prisidės prie socialistų partijos». Antrasis kalbėjo (lietuviškai) drg. Antonov; smarku savo balsu, pradėjo apie dvasišką valdžią, katra daug daugiau tramdo darbinikišką susipratimą, išvien su ponais ir visokia valdžią, varydama savo biznį, engdama darbininkus. Zubas iš So. Bostono aiškino, kaip kapitalistai išnaudoja darbininkus; tolesnei kalbėjo apie tautystę. Toliau vėl kalbėjo Antonovas apie darbinikišką klausimą ir socializmą. Kalbėtojas klausė publikos klausimų.

suteikia jiems miną šventablyvai besišypsiančio nuodingo žalčio, šaukiančio žmones neit keliu išsiliuosavimo, bet kentėt retėžiuose. Neklauso minios, o seka paskui laisvės vadus, — tada eina diplomatiškas «dievo valios» pildymas. Laksto po biauriausių niekadėjų namus. paperka juos, kaip neteisīgus liudininkus, duodami jiems palaiminimą amžiną, bile tik laisvės karžygius sutremt, laksto prie savo sėbrų — policijos, sudzių, kurių sąžinė juodesnė už nakties tamsumą, girdo, paperka, idant tik tie nešantiejie išsiliuosavimo vėliavą butų sutrempti, išnaikinti.

O, jūs tarnai tamsiųjų regijonų! Jūs norėtumėt mums kelią užstot, ir palikt mus ir mūsų vaikus, ir mūsų vaikų vaikus vergijoje?! Kad jūs ir tukstančio žalčių gudrumą, milijonų gyvačių neapykantą turėtumėt, o jūs sąžinė ir dar teip juoda butų, jau jūs laisvės trokštančiųjų neužslogisit! Jūs užnuodinę nudėsit šimtą iš mūsų, o tos kančios, eimanavimai ir neteisībės tukstančius į jų vietą verbus ir, pagaliaus, visa jūs juoda gauja turėsit sugėdinti dingt teip, kad jūsų tik vieno nelemto vardo juodumas, krauju užrašytas, svetui ant paniekos beliks...

....Ir burys nuvargusiųjų žengia pirmyn, raudons papartis plevėsuoja ant jų galvų, ir jie rodos kokio džiaugsmo apimti šypsosi, nes mat jie žengia jieškot laisvės, o tą jie tikisi rast ir tas tikėjimas, viltis ir pasišventimas juos veda prie jų tikslo — išsiliuosavimo.

Darbininke! Ar tu trokšti likties užpakalyj jų ir buti

10 mų. Kilo daug klausimų, kaip tai: «Kas yra mokslas», «Ką reiškia žodis socializmas ir socialistas» ir kiti. Oratorius kiekvieną klausimą puikiai išrišo ir visi su tuo sutiko.

7 draugai prisirašė prie kuopos. Revoliucijai surinko 12.54, išimant lėšas 5.50 lieka 7.04.

K. Armonas.

Chicago, Ill. Lietuviams darbininkas katalikams Amerikoje nėra bažnyčios... Lygiai kaip nėra žmogui darbininkui teisybės nėra bažnyčioje, nėra teisme (sude). Tą mes matome aiškiai iš atsitikimų «Apveizdos Dievo» parapijoj, Chicagoje. Kaip žinoma pernai per «40 valandų» atlaidus tapo nušautos žmogus, klupantis pas «Apv. Dievo» bažnyčią. Tas lietuvis darbininkas eidamas į darbą norėjo priet prie švenčiausio, ba buvo vakarykščiui buvęs išpažinties, o kunigas užsakė, kad ant penkių ryto susirinktų žmonės. Žmogus eidams į darbą, įsidėjo silkę ir duonos — ba buvo pėtnyčia. Atėjo da prieš penktą valandą ir laukdamas, kada atidarys bažnyčią, meldėsi pas duris. Kunigo tarnas po atlaidų turėjo susuktą galvą nuo raugalo, taigi radęs žmogelį prie bažnyčios besimeldžiantį, liepė jam trauktis šalyn. Tas nesiskubino, nesitraukė. Zakristijonas tu į jį įvarė vieną revolverio šuvį, o kai su tuo vienu nepribaigė, tai suvartojo kitą. Pribuvo policijantas. Zakr. bandė šaut ir į jį; jo giliukis, kad ans tik du šuviu teturėjo.

Pereitą savaitę (kurią dieną? korespondencija gauta 2

pavadintu amžinai neišteisinamu vardu išgamos, savo luomos pardaviko? O, nedaryk to, bet žengk į eilę einančiųjų pirmyn, eik drauge, ir mes turėdami už vadovą raudoną terptautiškojo socializmo vėliavą, prižengsime prie išsiliuosavimo ir užgėdinę visus meklerius, veidmainius, kreivai prisiekiančius vien dėl mus apjuodinimo ir išnaikinimo, primynę galvą biauraus kapitalizmo, sutrįsime jį, ir ant jo griuvėsių pastatysim naują pasaulę, kur nebus vargo, lamento, nei priešpaudos; naują pasaulę, pilną laimės ir tiesos, sutversme. Tik nenusigązdami — pirmyn! pirmyn!

F.J. Bagočius.

Ko jis verkia, ko dejuoja?...

Tyku, tyku... Vėjelio nėra. Medžių lapeliai palengva kruta... Po valandai ir tie jau aptyko... Aptyko, nutilo viškas; rodos, jau viskas išmirė. Tik tas pasiputęs apuokas dejuoja ir dėjuoja mūsų kieme, gluosnyje. Ko jam truksta, ko jis dėjuoja, laisvas budamas? Neturi laukų, neturi namų, nėra ko jam gailėtis... Ko jis dėjuoja, ko jis verkia šį tykų vakarėlį laisvas budamas? Neturi išnaudotojų, buržujų, kurie galėtų jį vergu padaryti, pristatydami prie pekliškų mašinų už prakeiktą pinigą, kurį jie moka už darbą... Jis pinigų nepažįsta, jis nieko už jį neperka. Jis turi odą gražiai, šiltai

X 07. Red) buvo byla, kuri tęsėsi dvi dienas. Kunigas Steponavyčia, «Apv. Dievo» parapijos klebonas, su savo tarnais prisiekė, kad vietoj silkės tas žmogelis turėjęs didelį peilį, buk norėjęs bažnyčios sargą papiaut. Tuomi sudas nepatikėjo. Ir angliškai laikraščiai («Chicago Daily News») rašė, kad iš silkės padarė didelį peilį... Kada sudas pripažino, kad nabašninkas neturėjo tokio didelio peilio, tai kun. Steponavičia prisiekė, kad katalikiška bažnyčia niekada neatsidaro be 8-tos valandos rytą, o nabašninkas atėjęs ant penkių, tai jis norėjęs bažnyčią apvogt. Per tai razbaininkas liko išteisintas, o nabašninkas apkaltintas. Bepiga negyvą apkaltint, ba jis negali ateit iš ano svieto ir pasipriešint neteislingai bandai... Angliškai laikraščiai išjuokė visą tą sudą, kad jis teip buk pasakęs: P. Bindzaitis — žudytojas, ale nekaltas, da žada policistą nudėt, ba geras šovikas.

Dėlko zakristijonas šovė? Po žinomų «Apv. Dievo» skerdynių, kun. Steponavyčia apginklavo savo tarnus, kad galėtų reikale apsigint nuo priešingų parapijonų (nenorėjusių užrašyt vyskupni bažnyčios su visais turtais). Bindzaitis pamislino, kad tas žmogelis atėjo atimti iš kunigo bažnyčią, tai ir nušovė jį.

Taigi mės, broliai lietuviai-darbininkai, pasisaugokim nuo tokių kraugėrių, kurie tave gali sušaudyt prie dievo namų besimeldžiant, ir jie lieka teisūs, nekalti — ir toliaus atprovinėja mišias ir ima švenčiausiąjį į savo kruvinas rankas... Saugokimės tokių vietų, kur mus ne tik tamsina ir lyg vaikus velniais gązdina, bet ir šaudo, kraują mūsų pralieja čia ant žemės, da gi šventoj vietoj!

Skaitytojas.

aptaisyta plunksnomis... Ko jis dėjuoja, ko jis verkia, kada jau visi nutilo?

Jam negresia šnipai, negresia policija, nė Sibiras, nė katorga, negresia kariški teismai, nė kartuvės...

Ko jis verkia, ko dėjuoja?

Laimingas tas laisvasis paukštelis mato mūsų prispaudimą... Matydamas mūsų brolius darbininkus persekiojamus nežmoniškos kapitalistų ir carų valdžios, kurios laukiniai kazokai ir kareiviai areštuoja tukstančiais, siunčia į Sibirą ir katorgą, o karės teismai nuteisė šimtus, pakabino ant kartuvių... Žvėriški laukiniai kazokai ir netikė kareiviai išgėdino daugel mūsų moterų ir jaunų sesučių... Apiplėšė šimtus, su-rengė žydų skerdynes... O tai mums, darbininkams, tas viskas reikėjo atjausti, nes tai mūsų kliasos žmonės nukentėjo ir kenčia, mūsų nekalti broliai ir sesutės...

Tų dėjavimų atbalsys girdėtis apuoko rėkime... Ar ir tas paukštelis sykiu su mumis atjaučia mūsų brolių ir sesučių vargus, ar ir jis nuskundžia mūsų draugus darbininkus, žustančius už laisvę, už žmoniškumą, už artimo meilę, ar ne dėlto jis verkia ir dėjuoja?...

Ežys iš Karklyno.

Detroit, Mich. Šis miestas yra didžiausias Michigan valstijoje. Dirbtuvių yra visokio skyriaus, kur dirba vyrai ir moteris. Darbininkui pragyvenimas atsieina gana brangiai, nors uždariai ne pergeriausi: prastam darbininkui už 10 valandų sunkaus darbo paprasta mokestis 1.50; moka ir daugiau, bet tik ten, kur ne bile darbininkas gal tesėti dirbti, arba kur darbas yra tik trumpam laikui. Dabar čion darbai eina vidutiniškai.

Lietuviai čia apsigyvenę jau apie nuo 30 metų, bet jų neperdaug yra, gal bus apie 400 ar 500. Labai blogų pasielgimų tarp lietuvių negirdėti, o apie mažesnes jų klaidas čion neminėsiu. Lietuviai ne visi daikte gyvena, tai ir ne visi tarp savęs pasipažįsta: mat lietuviškų didelių susirinkimų iki šiol nebuvo, tai ir nebuvo progos sueiti į pažintį.

Apšvietimas tarp lietuvių rodos ne žemiaus stovi kaip kituose miestuose. Kaip kitur teip ir čion skaitymais knygų ir laikraščių užsiima labai maža dalis, bet pagal abelną daugumą lietuvių čion gyvenančių, tai jau ne mažiausias skaitlius lietuviškų laikraščių pribuna į Detroit, štai jų vardai: «Vien. Lietuvinkų», «Lietuva», «Saulė», «Keleivis», «Darbininkų Viltis», «Katalikas», «Žvaigždė», «Amerikos Lietuvis», «Kova» ir «Žarija». Kiek egzempliorių katro laikraščio pribuna — sunku sužinoti.

Pulkelis sumanesnių lietuvių, susitarė su Clevelando lietuvių «Teatrališka Dainorių Kuopa» paregti pirmą tikrai lietuvišką vakarą Detroite, kurs atsibus subatos vakare, 5 d. spalnio (octob.), svetainėje — Gersabeck's Hall, 730 Chene st. Clevelandiečiai vaidys komediją «Lėkė kaip sakalas, nutupė kaip vabalas». Prie to bus deklamacijos, dainos ir tt.

Mockutis.

Mollinour, Pa. Iš šitos vietos da niekad, rodos, nebuvo rašyta apie lietuvius ir jų gyvenimą. Čia dirba daugiausia minkštosios anglies kasyklose. Į tas kasyklas atvažiavo iš Wilkes-Barrių du jauni vaikinai. Vietiniai lietuviai pradėjo į juos žiurėti šnairiai. Mat jie po išmokėjimo parėję namo rado besilinksminant pulkėlį lietuvių prie alaus ir atsisakė nuo gėrimo. Tuo visi nusprendė, kad tai tur but jau koki šliuptioniai, bedieviai, cicilikai... Toliaus ėmė grasint šeimyninkui, kad tas nelaikytų tokių netikėlių. Šeimyninkas atsakė nežiurįs į kito tikyba, bile jis geras žmogus ir užmoka gaspadinei už gyvenimą. Priėjo iki to, kad šeimyninkas išmetė tuos davatkinus. Ypač nepatiko jiems pamačius kokias ten «gazietas». Yra viltis, kad neužilgo čia atsiras ir geriau manančių...

Cicilikas.

Baltimore, Md. Rugs. 20 d. 14 kuopa LSS. laikė extra susisirinkimą rimtai apkalbėti reikalus LSS. Nutarėm parengt prakalbas 6 d. spalio, tam reikalui išrinkom ir komitetą. Teipgi išrinktas komitetas pasiteiravimui su Curtis Bay draugais, ar bus galima sutvert kuopelę LSS.

Toliaus ant 26 spalio, prieš konferenciją, vakare nutarėta parsikviest kalbėtojas iš svetur; nutarimas pavestas komi-

tetui išpildyti. Teipgi nutarta susirinkimai laikyt dukart mėnesyje reguliariškai; pirmas paprastai kaip ligšiol buvo laikomas, o antras nedėlioms po 15-tai kiekvieno mėnesio ir pašvęstas diskusijoms ir šiaip naudingiems darbams. Kuopos susirinkimai nutarta laikyt visada su prakalboms; be skirtumo kiekvienas draugas prigulintis prie 14-tos kuopos turės lavintis kalboje, ba pagal knygų sąrašą iš eilės kiekvienas turės but pirmsėdžiu; tokiu budu naudinga proga baltimoriečiams prasilavinti.

J. Naruševyčius.

IŠ ŠKOTIJOS. Nors ir pradėjo žmoneliai akis krapštyti po sunkiam miegui, bet vis darbas nėjo sparčiai, atsakančiai. Netikėtai išgirdom kad mus žada aplankyti drg. Kl. Jurgelionis, apie kurį buvo rašyta «Kovos» N 30-31. Rugs. 23 d. atvažiavo K.J. ir atvežė mums liudnas žinias apie Lietuvos padėjimą... Tas draugas atkeliaęs nepaisė, kad kokią dieną turėtų pasilsio, bet pirmiausia kreipėsi į kuopas ir karštais savo žodžiais sveikino visus draugus. 25 dieną (nedėlioj) atsilankė skaitykloje (Kur? Kokiam mieste? Red.) - 3 kuopos LSDP. Org. ir aiškino draugams ir pašaliniams, — kurių nemažai buvo pasitikti laukiamo draugo, — nurodė kitų šalių laisvės despotus, pradžia išsiplėtojimo kapitalizmo ir šiandieninį jų gudrumą, sunkų darbininkų padėjimą, nurodė gerus darbus LSDP., jos geidimus, jos sunkius kelius ir tt. Kalbėjo ir apie vietinę LSDP. organizaciją ir kaip ji turi veikti — remti kovojančius Lietuvoje soc. dem. ir tt. Pridurė drg. K.J. apie savo negalėjimą grįst į Lietuvą ir prisizadėjo padėti savo paskutinę spėką tarpe Škotijos darbininkų. Drg. K.J. sumanė įsteigti vakarines mokyklas, užsiimti mokiniu, kas ko norės, o laubiausia gvildenti socializmo mokslą. Pabaičius kalbėti K.Jurgel. nenorėjo praleisti nė valandėlės liuoso laiko, stengėsi aplankyti 4-tą kuopą Carfin'o ir norėjo suspėti į jos susirinkimą; nors pora mylių buvo eiti, bet vis suspėjo. Skaitykla prisirinko pilna žmonių. Drg. K.J. čionai teip gi ilgai karštai kalbėjo.

Nemažai drg. K.J. sujudino žmones. Dabar yra rengiamas išleisti laikraštis (pirmose dienose spalio) vardu «Rankpelnis»; išeis kas 2 savaites, o po naujų metų bus sąvaitinis. Laimingos kloties mūsų geriems norams! Subruskim, draugai, da labiau! Lai plevsuėja socialdemokratų vėliava ir Škotijoje!

Gandas.

Ką skaityt?

Norint atsakyt ant šito klausimo, reikia pirmiau užsiduot kitą klausimą: kam reikia skaityt? Skaityti reikia dėlto, kad galėtum apsišviest, arba išlavint savo protą kad mokėtum gyvent ir būti geru žmogumi tarp žmonių. O kad galėtum apsišviest, tai reikia skaityt viską. Todėl, skaitytojau, neklausyk tu, kurie draudžia kurį nors laikraštį ar gazieta, arba knygele skaityt: toki

draudikai yra tavo aptamsintojai. Skaityk viską, o jei tu esi darbininkas, tai imkie pirmiausiai darbininkų laikraštį, «Kovą». Užsirašyk «Kovą» pats ir kitus ragink užsirašyti — metams arba nors pusei metų. Daryk tai tuojaus, šiandien.

DARBININKO KRONIKA.

Tikrųjų rusų (juodašimčių) vadovas, Puriškevič, antrosios dumos atstovas, rinkimų «platformoje» šiaip apskelbė: «Tokiam atvėjyje, jeigu mane išrinktų į trečiąją dumą, padėsiu visas pajiegas, kad ji kuoveikiausia būtų paleista».

Japonijoje, Osakos mieste užsidegė parako pabirkas ir sykiu sudegė 63 merginos-darbininkės, kurios ten dirbo, o kita tiek liko sunkiai sužeistų ir nudegusių.

Amerikos anglekasių sąjungos prezidentas Mitchellis sunkiai serga; menama, kad neišgis. Jis sirgo jau vasarą, bet po operacijai buvo pagijęs.

Spalių 3 d. Pittsburgėje lenkų kunigą Liudviką Ščygiel, kuris 8 rugpiūčio nušovė Andrių ir Steponą Starzyskius, teismas nusprendė uždaryti kalėjimą 30-čiai metų. Kun. Š., kaip žinoma, turėjo da nepralėbautų pinigų, tai ir teismas minkščiau apsiėjo: jo žmogžudystę priskaitė prie antros rušies ir išliko nuo mirties bausmės.

Spalių 3 d. Ryme apskundė Italijos karalių Viktorą grafienė Cezarina Gaddi Hereolani, reikalaujama \$100,000 atlyginimo už tai, kad jo tėvas Umbertas ją suviliojo, kada ji turėjo 16 metų. Ji reikalauja 100 tūkst. dolerių savo pragyvenimui ir vaiko, mirusiojo karaliaus sūnaus. Viktoras nenor mokėt tos sumos, aiškina, kad daug moterų reikalauja pinigų, tvirtindamos, kad jos buvo karaliaus Umberto mylėtinėmis. Ta byla didelį įspūdį padarė.

Harrisburge (Pa.) eina byla dēlei valstybės kapitulatos (capitol) skandalo. Areštuota ar keturiolika garbingų žmonių ir buvusių valdininkų, kuriuos skundžia už paglemžimą pinigų už darbą, kurio nebuvo. Kapitulą statant paimta buvo keli milijonai valstybės pinigų viršaus negu reikėjo. Buvę valstybės išdininkas W.L. Matthues yra republikonų vadovas Delaware paviete ir kiti apskustieji daugiausia republikoniški politikieriai.

Dabar iš Rusijos atvažiavusius žmones neleidžia į Ameriką, bet laiko kvarantinoj patol, kol daktarai nepersitikrina, kad keleiviai neatsivežė choleros perų.

Rodėsi, kad tik lietuviai moka kolyti redaktorius per laiškus už tai, kad rašo drąsiai apie visokias neteisybes. Anglų socialistų laikraštis «Appeal to Reason» rugsėjo 21 d. patalpino laišką vienos bankos kasieriaus, kuris redaktorių iškolioja nuo «durnių», nurodo jam vietą «pragare su Judošium» ir stebisi iš tokios draugijos ir valstybės, prieš kurią jis einas, o ji da jį apsaugoja.

Kaip Italijoje neseniai tapo atidengta bauri paleistuvystė klioštoriuje katalikiškame, tai dabar matyt, kad ir Rusijoje pravoslavų klioštoriai ne geresni: «Rus» korespondentas parodo keletą nešvarių darbėlių aukštesniųjų zokoninkų, o vienam klioštoriuj esą įtaisytas visas kortauninkų lizdas.

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Kovojuantieji už laisvę!

Sunkūs retežiai šiandieninio surėdymo varžo mūsų kuną ir dvasią, ir mūsų varge jau atjaučiam tą ir troškimas laisvės, žmoniškumo ir laimės šio pasaulio įleido šaknis mūsų širdyse, vienok, išauklėti ir pripratę retėžiuose gyventi, nors ir suprantame reikalingumą ir gerumą laisvės už kurią mūsų neva kovojam, neišsitikim patys savim, ir socializmas yra mums ne gyvas idealas ateinančio draugijos surėdymo, bet kokio tai «cacka» numalšinimui įtemptų nervų ir nuraminimui nuslo- gintos širdies, reikalaujančios laisvės.

Mūsų, socialistai, turim atminti, jog socializmas nėra jo- kia žaislė, nėra koks negalimas sutvėrimas žmogiškos fantazi- jos arba imaginacijos, bet tikras faktorius ir išliuosuotojas žmonijos iš žmoniškos vergijos; jo įvykdinimo mūsų laukiame labai trumpoj ateityj. Ir todėl rengkimos suti-kti tą svečią, rengkime savo brolius ir priskubinkim dienas jo įsigyvenimo.

Jo greitas įvykimas arba užsitęsimas priguli nuo mus darbų: jei mūsų griebsimės už jo ir darysime ką galime pas- kubinimui jo įvykimo ir tikėsimė jį esant tikru vie- ninteliu žmonijos išliuosuotoju iš ekonomiškos vergijos, mūsų su laukime! Todėl, draugai, darban visomis spē- komis!

Žodžiu nepakanka, neužtenka kurstyti kitus, o patiem tylėt, todėl aš, matydamas, kad net neturtingi mūsų moksla- eiviai, kaip drg. Bagočius, skolina LSS, pašaliniams dar- bams užvesti, tai ir aš tam pačiam reikalui skolinu \$ 10. Tiek tik tegaliu, bet tikiuos ateityj nepasilikti užpakalyj kitų.

Jūsų dėl socializmo

Pittsburg, Pa.

Aleksandras Vainorius.

KRASOS DEŽUTE.

Gandui, Škotijoje: — Rašant korespondenciją pirmiausia rei- kia parašyti to miesto vardą, kur aprašomas atsitikimas buvo. Teipgi reikia ir savo adresą tikrą pridėti. Be jo negalim jums at- sakyti ant jūsų klausimų per laišką.

Administracijos atsakymai.

J. Matulini, Brooklyn, N.Y. — Malonėkite priduoti savo tikrą adresą ir pranešti apie «Kovos» agentūrą. Pakol to nepadarysit, siuntinėjimas išpardavimui «Kovos» bus sulaukytas.

A. Rudaičiui, Providence, R.I. — Tamistai laikraštį sulaukė pačta. Priduokite savo adresą.

Biblijografija.

«Vyskupas Myriel ir konvencionalistas». Iš Viktoro Hugo «Les Misérables». Su iliustracija ir autoriaus paveikslu. Išleido J. Baltrušaitis. Spauda «Kovos». Philadelphia, Pa., 1418 So. 2-nd St. 1907 m. 23 pusl. Kaina 8 centai.

«Gornik». Organ okrėgu Zagłębia Dąbrowskiego Polskiej Par- tiji Socjalistycznej. N 40 — 1907 r. Cena numeru kop. 6.

«The Development of Socialism in Great Britain». Published by the Socialist Labour Press, 28-th str., Edinburgh. 1907. Price 1 penny.

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

P. M. K. — «Klausimai»; K. Armonas — «Naujoji Gdynė»; Z. Jankauskas — «Ar nevertėtų apsaugot»; Antanas — «Kelionė į užsienį»; K. Dagis — «Ką darys draugija be kapitalistų»; Varguolis — «Sukruskim!»; «Svarstyklių ir mierų neteisingumas»; B-kas — «Suvalkų gub. LSDP. org. konferencija»; J. B. Jusaitis — «Atsišau- kimas į susipratusius ir atjaučiančius»; S. Stankevičius — «Kunigo Žebrio civilizacija tarp lietuvių Hartford, Conn.»; Putpelė — «Da gyvuojam!»; J. P. Raulinaitis — «Kas yr' socializmas» (eilės); Jo- varas — «Drąsios moters» (atsitikimas iš Rusijos su japonija karės laikų), «Kalėjime», «Kiškelis».

Pranešimas.

Liet. Soc. Sąjungos raštai. Katik išėjo iš spaudos nauja kny- gelė «Politiškas minių streikas». Autorius labai populiariškai išdėsto joje visą svarbą politiško streiko, teip kad ji bus kiekvienam dar- bininkui užimanti ir naudinga perskaityti. Didumas knygelės 20 puslapių, kaina 8 centai. Gaunama «Kovos» redakcijoj.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 732 8-th Ave., Long Island City, N.Y.

S. Stankevičius, 60 Wells St., Hartford, Conn.

T. Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,

Philadelphia, Pa.

Sekretorius-išdininkas: P. Dubickas, 1418 So. 2-nd Str.

Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto archivarėjus:

J. O. Širvydas, 120-124 Grand Str., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasėdis, J. ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius, J. S. PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.

Išdininkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

AUKOS.

Revolucijos reikalams:

Rochester, N.J.: K. Skilius P. Petrutis J. Višniauckas C. Skeivalas P. Klimas — po 25c. J. Žemaitis P. Sirus J. Merkuševičius J. Greely P. Petronis — po 50c. J. Žiaunius 10c. J. Sirbiškis 1.00. Viso 4.00

Pana, Ill. krikščionė pas J. Kvederavycių: S. Dilbaitis B. Kamickas J. Kamincas M. Kamincienė — po 25c. A. Juzupavycius 10c. Viso 1.10

Girardville, Pa. prakalbose drg. Antonovo 3.05
West Lynn, Mass. per Donilą 3.70
Brooklyn, N.Y. per V. Rev. Š. K. Išd. J. Zacharaucką 28.19
Brooklyn, N.Y. per J. Kamincą 25.00

Buvo 952.13
Viso 1021.17

Rev. Rėm. Komiteto Išdininkas

J. O. Szirvydas,

Philadelphijos 1-ai LSS kuopai.

Pranešame kad 22 d. spalnio atsibus svarbus mėnesinis susirinkimas, kuriame bus rinkimas komisijos kontrolavimui LSS. Įeigų ir išieigų (finansų), teipgi rinkimas delegatų į V konferenciją 2 rajono ir kitų reikalų apkalbėjimas. Draugai, kurių mėnesinė yra užsivilkusi, malonės atsilankyt ir užsimokėt. Sekr. P. Jonaitis.

Teatras ir Balius.

45-ta LSS. kuopa parengia taetrą subalium subatoj, 19 spalio, svetainėje 183 River str., Paterson, N.J. Bus atlošta dvi juokingos komedijos: «Amerika pirtijei» ir «Vienas iš myšų tur apsvistė». Pradžia lygiai ant 7 v. vakaro. Tikietai po 25c. Pelnas eis labai IV LSS. rajono. Užkviečiam visus kuoskaitlingiausiai atsilankyt. KOMITETAS.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau savo partnerio Adomo Garliaucko, kuris prasišalino pabaigoj rugstėjo, pridirbęs nedorybių baltimoriečiams. Gal malonės atsiesti, meldžiu atsiliepti per laišką, arba iš šalies apie jį malonės pranešti, už ką busiu dėkingas.

K. Mikolaitis

702 W. Lombard st. Baltimore, Md.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 144 Herriot st. Yonkers, N.Y.
F. B. ago čius 148 Ohio st. Mc Kees Rocks, Pa.
J. Želvis, 711 W. Lombard St. Baltimore, Md.
A. Kalinauskas, 4458 So. Honore st. Chicago, Ill.
M. A. IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa.
E. FROOMES, 73 Grand str. Brooklyn, N.Y.
F. NARVYDAS, 544 W. 49-th str. New York, N.Y.
J. STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st. Allegheny, Pa.
A. STANELIS, 74 West st. Newark, N.J.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave. Springfield, Ill.
A. D ir Žulaitis, 155 Metropolitan av. Brooklyn, N.Y.
T. K ubileky, 60 Porter ave. Brooklyn, Mass.
J. K e r š i s, Box 328 Wilmerding, Pa.
V. L u i z a, 22 So Greene st. Baltimore, Md.
J. K v e d e r a, 512 W. Barre st. Baltimore, Md.
P. K a č i u l i s, 512 w. Barre st. Baltimore, Md.
J. M a t u l i s, 103 Grand st. Brooklyn, N.Y.

A. D u m b r i s, Box 512 Melrose Park, Ill.
P. M. K a i t i s, 221 wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.
S. STANKEVYCIUS, 60 Wells st. Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413. Westville, Ill.
B. K o n d r a t a v y č i u s, Box 659 Wilmerding, Pa.
J. V a i t k e v y č e, 40 Walnut st. New Haven, Conn.
J. J a s u l e v y č i u s, Bx 6 Minessville, Pa.
P. M e š k i n i s, 775 N. Montello st. Montello, Mass.
P. N o r k u s, 255 River st. Paterson, N. J.
A. K a š i u b a, 129 Joseph ave. Rochester, N. Y.
J. L u k o š e v y č i u s, S. E. Cor. 12th & Ritner st. Phila., Pa.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-mos LSPA. kp. mėnes. susirinkimas atsibūna 4-tame ūtarninke kožno mėnesio, Laisvės Klubo salėje, po nr. 943 So 2-nd st., 8 val. v. Diskusijų susirinkimai atsibūna kožną nedėld. 2 val. po piet, po No. 407 So. 3rd st. Sekr. P. Jonaitis, 665 N Park ave.

Cleveland, O. 3-čia LSPA. kuopa laiko susirinkimus keturius syklius mėnesy: partijos reikaluose 1-mą ketvergą 7 val. vakare; dašnų: 2-rą ir 3-čią nedėldienį, 1½ val. po p. diskusijų: 3-čią ketvergą, 7 val. vak. Susir. atsibūna ant „Arch Hall“, 2568 Ontario st. Organiz. I. P. Lapinskas, 2012 Lakeside ave.

Chicago, Ill. 4-tos kuopos LSS. susirinkimai atsibūna sekančiais: 1-mas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalbomis; antras mėn. susirinkimas atsibus paskutiniam nedėldieny kožno mėn. 1 val. po pietų, Radavyčiaus salėje, po No. 942 w. 38rd st. Organizatorius P. M. Kaitis, 221 Wabansia av.

New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėldienį kožno mėnesio, svetainė „Socialist Party Headquarter“, po nr. 268 Main str. Sekr. K. S e n k u s, 201 Washington st.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys viešą susirinkimą su prakalboms, 6 d. Spalio, 2½ po piet, L. M. Dr-tės name, po N 142 Ohio st. Draugai iš visur nuosirdžiai kviečiami. J. Kazlauckas, 2216 Tustin st.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėldienį kiekvieno mėnesio, po No. 328 Clifford str. Sekr. K. VAIVODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y.

Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laikys susirinkimus kas 1-ą ir 3-čią nedėldienį kožno mėnesio, 8 val. vakare, po nr. 487 So. Grant st. KOMITETAS

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią subatą kožno mėnesio, po nr. 144 Adams str. 7.30 val. vakare. Sekr. F. Lingis, 263 Elm str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsibūna kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėntnyčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str. Org. P. G r i n i u s, 210 S. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyt susirinkimus kiekvieną pirmą nedėldienį kožno mėnesio, 2-rą val. pietų, salėje J. Lietuvninko. Prat. rašt. J. RAMANAUCKAS Box 181.

Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-ame utarninke kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L. J. K. 1 Arthur st.

Fin. Sekr. V. J. PETKUNAS, 303 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėldienį kožno mėnesio 2 val. po pietų svetainėje po No. 73 Grand Str. Sekr. A. Unguraitis, 73 Grand st.

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis naujoj vietoj: M. Mieldziąo salėje, 68 W. 25-th st. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi dusyk mėnesy: pė 1-am pirmą nedėldienį ir po 15-tam. 2 val. Sekr. S. SZIMAS, 1001 w. 21st st.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožname po penkiošiktai ir paskutiniam nedėldieniuos kožno mėnesio, 3-ą val. po pietų. M. Mažeikos salėje, ant Dakota str. Sek. A. Gustaitis, bx 146

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią seređą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kertė Centre ave. ir Church str.] 1-as susirinkimas būva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras — lavinimosi arba apsvietos. KOMITETAS.

Naugatucko ir Anjontytės, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko savo susirinkimus 1-mą subatą po pirmam kožno mėnesio, 7.30 vakare, po nr. 15 Diamond st., Union City, Conn. KOMITETAS.

Westville, Ill. 26-ta LSS. kuopa laikis susirinkimus 2 kart per mėnesį: kuopos reikaluose kas 2 nedėldienį, ir diskusijų kas paskutinį ned. kožno mėnesio, 2 val. po piet. J. Mustelkos svetainėje Org. Ch. Majauskis, bx 413

New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas seređos vakarą, pradėjus nuo 8 val. L. U. Klube, 521 Grand Ave. KOMITETAS.

Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi savaiti, ant kampo North-West Main ir Lloyd uličių, ruimas i. KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėldienį kožno mėnesio, 7 val. vakarė, salėje Paddy William, po nr. 122½ N 6-th st. Sekr. V. Burba, 1924 N 9-th st.

Yonkers, N.Y. 30-ta kuopa LSS. laiko susirinkimus kas antrą subatos vakarą po pirmam 8 val. po numeriu 114 Riverdale Ave. KOMITETAS.

So, Bethlehem 31 kuopa laiko Susirinkimus, kas 1-mą subatą kažno mėnesio 7 val, vakare pas drg. F. Masulevičia, 710 5-th st. KOMITETAS.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsibūna sekančiais: mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos reikaluose 3-čiame ir diskusijų 1-mame nedėldieniuose kožno mėnesio, 7½ v. vakare, po nr. 969 Bank str. KOMITETAS.

Los Angeles, Cal. 39 kp. laikys susirinkimus kas 3-čią nedėldienį po 1-mam po No. 114 S. Sprī Str. A Žlugzda.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibūna du kart per mėnesį: kas 2-rą ir paskutinę subatą mėnesio, nuo 7.30 vakare, Socialist Headquarters klube 16 Mechanic st.

Fin. Sekr. V. Narijauckas, 38 Providence st.

Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėldienį, po No. 426 Main str. Org. J. G. SAGEVČIUS.

Easton, Pa. 42-ra kuopa laikys susirinkimus kas 1 mą ir 3-čią subatvakarį kožno mėnesio, po No. 134 Church str. KOMITETA

St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėldienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Harugari salėje, kamps 10-tos ir Carr gatvių KOMITETAS.

Passaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas 4 tą nedėldienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J. Apalianskio 162 First st. 5 v. vakare. Sekr. P. Norkus, 9 Aspen st.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsibus sekančiais: mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose laikysis paskutiniam ir diskusijų antrame nedėldienius kožno mėn. po No 304 W. Centre str.

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus dusyk mėnesy — po kožnos 10-tos ir 25-tos seređoms. Rašt. J. Kaminskas, 2 w. Dewitt st.

Hartford, Ct. 49-tos LSS. kuopos susirinkimai atsibūva 3-čiam nedėldieny kožno mėnesio po N 88 Charter Oak av. S. STANKEVYCIUS, Organizatorius, 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta kuopa laiko susirinkimus kas antrą šventadienį kožno mėnesio, 3½ po pietų, pas kuopos sekretorių K. Lukoševičių, 11 Locust st.

Grand Rapids, Mich. 51-ma kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėldienį kožno mėnesio 2½ val. po pietų, po nr. 38 W. Leonard St. Wilmont salėje. Org. J. M a r t i n k a i t i s, 141 Crosby Str.

New York, N.Y. 52-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas antrą ir ketvirtą nedėldienį kožno mėn., antra val. po pietų, po nr. 134 E. 7-th st., Thomkyn's Square Hall; tarpe ave A. ir Ave. B.

Kuopos Sekr. K. P. Čiuberkiš, 510 Canal st. St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus kožną ketvergą po 1-mai dienaį mėnesio, 7 val. vak., pas drg. Diedulaitį. Mielai visus draugus užkviečiam ir prašom atsilvest naujų. Sekr. A. Ž u k a u c k a s.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas mėnuo, pripuolančiame po 15-tos mėnesio dienos nedėldieny, nuo 3 val. po pietų. Organ. D. Lekavyčius, Bx 7

Allegheny, Pa. 55-ta LSS. kuopa laikis susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėldienį mėnesio, 5.30 po piet, pas Joną Jaselčiną 1108 Magnolia st. Sekr. J. Stasevycius, Bx 41 Sta. A

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du kart mėnesy: po 1-mai ir po 15-tai nedėldieniuos, 2 val. po pietų, po N 262-266 E. Federal str. room 19. Organ. J. J. SMALLIS, 270—274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus antrą ir paskutinį nedėldienį mėnesio, L. N. Klube,

Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą sėdędį kožo mėn., po N 111 Pine st. J. Baturos salėj. Sekretorius J. Jusis, 82 Band Str.

So. Boston, Mass. 60-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią nedėdienį kožo mėnesio po nr. 28 Broadway st.

Jersey City, N.J. 50-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas trečią nedėdienį kožo mėnesio, 3-čią val. po pietų pas drg. Granskį, po nr. 200 Warren st.

KOMITETAS.

W. Lynn, Mass. LSPA. kuopa laikys susirinkimus paskutinime ketverge kožo mėn., Lietuvių Ukėsu Klubo svetainėj 765 Western Ave.

Sekr. S. Danilavyčius, 82 Linden st.

Riverton, Ill. 62 kp. laiko susirinkimus kas antrą nedėlią po 1-mam kiekvieno mėnesio, 7 val. vakare, Rudolph Tillman svetainėje.

Sekr. A. Baravykas, Bx 96.

Lawrence, Mass. 64-ta kp. laiko susirinkimus kas ketvirtą panedėli kožo mėn. 7 val. vak., po N 313 Common st. Sekr. F. Juškevyčius, 251 Canal st.

Wilmington, Del. Mus kuopos LSPA. susirinkimai atsiūna du kart per mėnesį: partijos ir kuopos rinkuose kas 2-ram sėdędį vakare ir mėnesiniai kas paskutinį subatos vakarą 7.30 val. kiekvienam mėnesiui, N. E. Cor. Front & Walnut Sts.

KOMITETAS.

Brighton, Mass. LSPA. kuopos susirinkimai atsiūna kas 2-ram ir 4-tą nedėdienį kožo mėnesio, 3¼ val. po pietų, pas S. Keršį, 86 Lincoln st. Sekr. J. Kugis.

Gilberton, Pa. 70-ta kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir trečią nedėdienį kožo mėnesio 3 val. po piet. J. Rasimo salėj. Sekr. C. Rice, Box 3.

Cambridgeport, Mass. kuopa laiko susirinkimus kas pirmą ir antrą panedėli kožo mėn., 7 val. vakare, ant Burleigh st. Sekr. K. Armonas.

Paveikslai revoliucijos naudai.

„Kovos“ redakcijoje galima gauti puikių spalvotų paveikslų 22×28 colių didumo, perstatančių epizodą iš revoliucijos judėjimo Lietuvoje. Vienas paveikslas su prisuntimu prekinoja vieną dolerį. Pinigai eis revoliucijos naudai.

Filiozofija apie liūdnumą.

„Kovos“ skaitytojai, be abejo žino, kad kovoti negalima suraukus kaktą, nes iš tų raukų kyla vaidai, — todėl paklauskite, ką rašo poetas savo filiozofiskose eilėse:

„Ei, broli! Ei, Drauge!
Nebūk liūdnam raugė!
Išliskie iš jo — juokavok
Ir Dilgėlės rauk, pardovok!“

Dilgėlės tai mėnesinis iliustruotas (su paveikslais) juokų, humoro ir satyros laikraštis, vienintelis lietuvių literatūroje; eina jau antri metai, o kaštuoja tik 1 doleris metams visose svieto dalise. Galima gauti atsuntus 1 dolerį uo adresu:

„Dilgėlės“, 1418 So. 2-nd str. Philadelphia, Pa

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj šančios yra gaunamos, teipgi užrašinėju visus liet. laikraščius. Kiekvieno sykiu duodu knygas dovenų. Atsiliepk katalogų, įdėdams už 2c. marke. Knygynams sutaisau knygas, apdarau ir suregistravojų. Kreipkitės visad pas savo draugą mokslaeivį.

Pusę pelno nuo knygy kas mėnesi priduosiu LSPA. Literatūros Fondui.

Fortunatas J. Bagorius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

15

PUIKIAUSIAS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS

Jono Alaburdos

Smagiausia vieta kožnam, kurs nori išsigert gryno miežinio alaus, visokių vynų, geriausios degtinės ir tt. O kas per cigara! Net iš pačios Kubos atvežti. Kas syki atsilankys, tas ir savo draugams pasakys.

Cor. 4-th & North st. Minersville, Pa. [45]

KAS DAR NEBUVO PASMANĖ NUSITRAUKT

Fotografiju

Tai labai didelė klaidą padarė, nes niekas teip pigiai ir puikiai negali nutraukti. Eidami kur nors pas nežinomus tik vien pi nigus mokate, neturėdami jokio užganėdinimo. Kas tik ikišiol nusitraukė pas manę fotografiją, yra užganėditas mano darbu. Norintieje mokintis fotogr. amato, lai atsiaukia pas mane

Juozas Szukis

500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. [40]

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2508 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 išryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Puikiausiai išpopieruoju

ir išmalevoju sienas.

Darbą atlieku kuogeriausiai ir už visą žemą prekę.
Kreipkis į manę, o busi užganėdintas.

V. Silverman, 1010 So. 2-nd st.
Philadelphia, Pa. (1)

German Stomach Bitters.

(Vokiškasis skilvio kartusis vynas)

Prasalina skilvio nežlebčiojimą, vidurių užkietėjimą, prie tvary, galvos skaudėjimą, karštį, svaigulį ir kitas negales, paeinančias nuo skilvio.

Bonka 30 centų.

Sutaisė Aptiekorius

E. W. Cilas

SE. Cor. 2nd & Federal st. PHILADELPHIA, Pa. (41)

Katalogas
Sztuku arba Magijos
No. 1. DYKAI.
Sztitam kataloge telpa geriausios Magizkos Sztukos. Kas prisius savo adresu ir už 2c stempa tas gaus Sztuku Kataloga Dykai. Adresas:
H. I. SMITH
84 Washington St. R. 21-22 CHICAGO, ILL.

Shepherd's
APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.
Philadelphia, Pa.

Ant Akmenu
Railroad Laikrodėlis
Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting“ lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai gerai rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio tarnų, kaip geriausiai laikantis; gvarantuota ant 25 m.
Šį laikrodėlį pasiūsiu C.D.O. ant kiekvieno adreso, su paveljimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimokėk expresu \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiimk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencitgėlį su kompasu dykal.
EXCELSIOR WATCH CO.,
52 Dearborn str. Chicago.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorių ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teipgi turi sąkrovą visokių lietuviškų knygy. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

VISIEMS ŽINOMAS SALIUNAS

JOHN D. BROWN.

Skaniausias miežinis alus, geriausė degtinė ir vynas.

N. W. cor. 2-nd & Monroe St's,
Philadelphia, Pa.

E.E. Locke.

Agulna sąkrova vynų, šnapsų, alaus, geros ir porterio. Reikia žinot, kad mes visuomet duodam gerus gėrimus. Todėl liečuviai nepralenkite mus. Pasirodykit pirkdami ir „Kovą“.

204 WESTINGHOUSE Ave. Willmerding, Pa.

Long Distonee Phone No. 12 — W. (17-42)

Jos. H. Reed.

Agulniai pardavinėja geriausi ir smagiausi alų iš Terre Haute Bravarnios komp. Alus čionai visuomet paties aukščiausio laipsnio, tų pat ir su vynu, šnapsu ir kitais gerimais Pirkėjai parodykit „KOVA“.

1900 Chartiers str.,

ALLEGHENY, Pa.

Abu telefonai.

[17-42]

Dr. A. Volf,

Geriausias dantu gydytojas.

Ištraukia dantis be skaudumo, gydo ir plumbiravoja juos, įdeda padirbtus dantis. Priima kasdieną ligonbutį Fabijani nuo 8 val. iš ryto iki 1 v. po pietų ir nuo 3 val. po pietų iki 9 v. vakare; nedėdieniais nuo 8 val. iš ryto iki 4 po pietų.

941 Christian Str. PHILADELPHIA, Pa. (9)

„Kova“

Išėina kas pėtnyčia. Prenumera į visas dalis svieto:

metams	\$ 2.00	„KOVA“ The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmečiui	\$ 1.00	Subscription rates:
Apgarsinimų prekė:		One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00;		Six months \$ 1.00.
per metus 10.00		Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adrisuokite:

„KOVA“, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

„Žarija“

vienintelis nedėlinis lietuvių darbininkų, bežemių ir mažazemių laikraštis!

Tai yra tikriausias rankpėnių reikalų apgynėjas ir didžiausias dabartinės mūšų valdžios ir ponų priešin.

Galima gauti „Kovos“ redakcijoje pavieniais NN, arba užsirašyti visiems metams. Agentai, kurie jims „Žariją“ per „K“ redakciją, gaus 35 proc.

Kaina užsieniuose: metams 4 rub.; pusmečiui 2 rub.; trims mėnesiams 1 rub.

Adresas: **VILNIUS,**

Tilto (Mostovaja) gatve, N 17, b. 2,
„ŽARIJOS“ REDAKCIJA.

P. Y. OBIECUNAS.

19 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuta
kaipo

All Nations Deposit
Bank.

(Visų Tautų Banka)

Mūsų banka yra viena iš tvėriaušų Suv. Valstijosė, čarteriuota, esanti po kontrole Valstijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Priima pinigus užsiėdėjimui ir moka kevirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigus į visas dalis svieto. Padaro daviernastis atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmaino visokius pinigus ant merikoniskų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant visų daiktų ir t.t. Pinigus dėli suėdėjimo galit prisijust paėto Money Order'iu arba Expresso Co., o tuojaus bus išsiųstos bankavos knygutės.

Dr. A.L. Graičunas

3202 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skirtumo:
Vyriskas, Moteriskas ir Vaiku. Priemimo valandos kasdien ir nedėliomis: **Nuo 8 ryto iki 9 vakaro.**

Telefonas **Yards 7399.**

Reikalauja agentų.

Reikalingi agentai pardavinėti popieras rašymui gromatų. Iš to gali turėti gerą uždarbį. Norintieje dasižinoti apie tą plačiau, tesikreipia laišku įdėdami marke už 2c atsakymui.

M.M. Dovidaitis

401½ Lombard st. Wilmington, Del. (44)

Be sveikatos nera laimes!

The COLLINS New York Medical Institutas

per daugel metų gyvuojantia, kuriame daktarų patyrimai turi didelį pasisekimą ir pažinimą visokių ligų, kokio jos skyriaus ar vardo nebūtų, o ypatingai su geriausia pasekme ir pasišventimtu išgydo užsėndintas ligas bei visokias silpnbes vyrų ir moterų.

Tas Institutas kasdien apturi didelę daugybę nū išgydytų padėkavonių iš visų kraštų Amerikos.

Rodijama visiems, kurie varginami yra ligoms bei nevelkumais, o nieks neįstengė išgydyt, kad kreiptųsi į šitą INSTITUTĄ, tai apturės teisingus, grynus gerus vaistus ir pagalbės sveikatai. Su vaistais drauge reikalingus pamokinimus per laišką (lietuviškai), kaip reikia apseiti, taip išaiškinimus apie ligą.

Iš daugelio padėkavonių, kurie yra pilnai išgydyti, čia, delei mažumo vietos, talpiname norš vieną:

Garbingas Collins New York Medical Insritutas!

Prašau priimt širdingą padėkavonę (kurią gali ir pagarsint) už pagalbą sveikatai. Kad metus sirgau ir daug visokių daktarų perleidau, bet negėbėjo ir tik labiau puoliau ant sveikatos. Po visokio gydymo, atsiėauklau pas Jumis aprašant ligą: skaudėjimą krūtines ir pečių, rankų, kojų ir kitas dalis kūno, nusilpėjimą visam, kaip kosėjimą ir skrepliaiv mą, galvos skaudėjimą, svaigimą, vidurių nedirbimą,— tai per Jus išmintingą gydymą ir gerus vaistus, kuriuos man prisuntėt ir suvartojau, pasilikau visai sveikas, už tai nužėmintai dėkavoju. Galia, kad iš kart prie Jus nesisaikiau.

Su godone M.Fortunas, 110 Park str., Butte, Mont.

Tūkstančius tokių padėkavonių galima perstatyti.

JAUSDAMI NESVEIKUMA neatidėliojant atsiėaukt, kaip asabiškai, taip rašant (lietuviškai) ligos praėtį ir dabartinį stovį. Ką skanda, arba kokia liga kaip senel sergate, ar gydeisi pirmiau kur, kiek turit metų amžiaus, vyras ar moteris, vedęs ar ne, ir viską tą, ką jauti sau kenkiančio sveikata. Adrisuokit:

The Collins N.Y. Medical Institute

Dr. R.MIELKE, Medical Direktor.

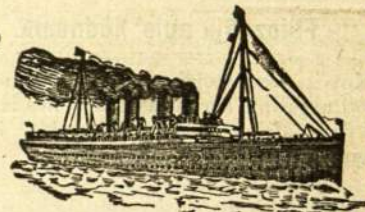
140 W. 34 st. (arti Broadway) New York, N.Y.

Atsilankanti į Offisą priimami nuo 10 išryto iki 1 ir nuo 2 iki 5 val. po piet.
Šventadieniais išryto 10 iki 1 val. po piet.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA anglizškos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. beast [byst] žvėris; elght [elt] aštuoni; eye [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisuntimu..... \$ 1.95

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokytojo. 222 abrožėlėl parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 255. Puslėpių 64. Su prisuntimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti. be pagalbos mokytojus. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order“ po adreus:

P.Mikolainis, Box 62 New York.